

CONSILIUL LOCAL CORLĂTENI
Primăria s. Corlăteni, r-l Rîșcani

Aprobat prin
Decizia Consiliului Local
Nr. ___ din ___ _____ 2024

Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a satului Corlăteni pentru anii 2024 – 2028

Cuprins

Lista de figuri	3
1. Introducere și rezumat executiv	4
1.1. Fișa de rezumat PSM.....	4
1.2. Contextul național și regional	4
1.3. Grupul de lucru pentru planificare strategică	4
1.4. Aprobarea consiliului local	5
2. Introducere în planificarea strategică	6
2.1. Dezvoltarea metodologiei de pregătire a planului strategic.....	6
2.2. Cadrul juridic și instituțional privind dezvoltarea comunitară	6
2.3. Informații generale despre comunitate.....	7
3. Profilul și analiza comunității	8
3.1. Caracteristici geografice și de mediu	8
3.1.1. <i>Caracteristici fizico-geografice</i>	8
3.1.2. <i>Planificare spațială</i>	9
3.1.3. <i>Resurse naturale</i>	10
3.1.4. <i>Factorii de poluare a mediului</i>	10
3.2. Demografie	11
3.2.1. <i>Potențialul uman</i>	11
3.2.2. <i>Forța de Muncă</i>	12
3.3. Dezvoltare socială.....	13
3.3.1. <i>Caracteristicile grupurilor vulnerabile</i>	13
3.3.2. <i>Învățământ</i>	14
3.3.3. <i>Cultura</i>	16
3.3.4. <i>Activități pentru tineret și sport</i>	18
3.3.5. <i>Ocrotirea sănătății</i>	18
3.3.6. <i>Asistența socială</i>	19
3.4. Economia	20
3.4.1. <i>Structura de afaceri a economiei locale și a domeniului de afaceri</i>	20
3.4.2. <i>Sectorul Agriculturii</i>	21
3.4.3. <i>Industria</i>	Error! Bookmark not defined.
3.4.4. <i>Comerțul și serviciile</i>	Error! Bookmark not defined.
3.4.5. <i>Potențial de dezvoltare economică locală</i>	Error! Bookmark not defined.
3.5. Infrastructura.....	21
3.5.1. <i>Fondul locativ</i>	21
3.5.2. <i>Infrastructura Utilităților Publice</i>	21
3.6. Buna guvernare și management	23
3.6.1. <i>Gestionarea administrativă</i>	23
3.6.2. <i>Bugetul Local</i>	26
3.6.3. <i>Gestionarea bunurilor imobile</i>	27
3.6.4. <i>Societatea civilă</i>	28
3.7. Analiza SWOT	29
4. Strategia de dezvoltare socio-economică.....	31
4.1. Viziunea comunității	31
4.2. Cadrul și direcțiile strategice	31
4.3. Planul de Acțiuni.....	34
4.4. Cadrul de monitorizare și evaluare	52
Anexe.....	56

Lista de figuri

Figura 1. Structura populației după gen.....	11
Figura 2. Structura pe grupe de vârstă	12
Figura 3. Agenții economici după forma organizatorico- juridică.....	20
Figura 4. Veniturile bugetului local 2022.....	26

Lista de tabele

Tabelul 1. Componenta grupului pentru planificare strategică	5
Tabelul 2. Indicatori socio-economici s. Corlăteni, 2022.....	7
Tabelul 3. Structura terenurilor satului Corlăteni:	9
Tabelul 4. Trendul de evoluție a principalilor indicatori demografici.....	11
Tabelul 5. Persoane în etate, 2023	13
Tabelul 6. Persoane cu dizabilități, 2022	13
Tabelul 7. Instituțiile educaționale și de învățământ.....	14
Tabelul 8. Caracteristicile tehnice ale Grădinița de copii "Ursuleț"	14
Tabelul 9. Caracteristicile tehnice ale Grădinița de copii "Hulubaș"	15
Tabelul 10. Caracteristicile tehnice ale Gimnaziul „V. Dumbrăveanu”	16
Tabelul 11. Caracteristicile tehnice ale Case de Cultură:	16
Tabelul 12. Monumente importante în satul Corlăteni	18
Tabelul 13. Caracteristicile tehnice ale Instituției Centrul de Sănătate Corlăteni	19
Tabelul 14. Servicii informaționale și de telecomunicații:.....	21
Tabelul 15: Dinamica asigurării localității cu servicii edilitare:	22
Tabelul 16. Structura AAPL, 2023.....	23
Tabelul 17. Aparatul primăriei, după sexe, vârste și vechime	23
Tabelul 18. Servicii prestate de APL	24
Tabelul 19. Consiliul local, după sexe, vârste și vechime.....	25
Tabelul 20. Participarea în cadrul proiectelor de dezvoltare în ultimii 4 ani.....	25
Tabelul 21. Evoluția structurii cheltuielilor bugetului local, 2019-2023, mii lei	27
Tabelul 22. Structura intravilanului localității	27
Tabelul 23. Tranzacții funciare 2021-2023	27

1. Introducere și rezumat executiv

1.1. Fișa de rezumat PSM

Autoritățile publice locale din satul Corlăteni sunt interesate cu prioritate de dezvoltarea locală și, în acest sens, o abordare unitară a acestui obiectiv este fundamentală pentru conturarea perspectivei viitoare, pe termen mediu și lung. În vederea realizării unei dezvoltări durabile a localității este indispensabilă elaborarea și promovarea unei viziuni strategice pentru viitor. Lipsa viziunii și a planificării strategice are ca rezultat o activitate administrativă cu eficiență scăzută, cu mari risipe de resurse materiale și umane.

Elaborarea Strategiei de Dezvoltare Social-Economică (SDSE) are ca scop identificarea, analiza și implementarea obiectivelor strategice de dezvoltare a comunității în domeniile de acțiune identificate la nivel local, și integrate în cele la nivel regional și național.

Acest document a fost elaborat cu scopul de a impulsiona procesul de dezvoltare economică a localității, de a stabili niște repere clare pentru conjugarea efortului comun al membrilor comunității direcționat spre îmbunătățirea calității vieții cetățenilor. SDSE va constitui documentul-cadru, pe termen mediu și lung, pentru stabilirea planului de acțiune locală pentru dezvoltare integrată, a domeniilor prioritare care au nevoie de finanțare și pregătirea portofoliului local de proiecte.

Strategia de Dezvoltare Socio-Economică reprezintă un document complex, realizat în cadrul *Programului Comunitatea Mea, implementat de IREX și finanțat de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID)*. Conținutul acestui material ține de responsabilitatea GLPS și nu reflectă în mod necesar viziunea USAID sau a Guvernului Statelor Unite.

Procesul strategic participativ a fost asigurat prin implicarea activă a factorilor locali interesați și a comunității, și coordonat la nivel local de Grupul de lucru pentru Planificare Strategică (în continuare GLPS), care a fost constituit prin *Dispoziția primarului nr.80 din 29 iunie 2023*.

SDSE constituie cadrul în care se va realiza dezvoltarea integrată și armonioasă a localității, iar calitatea vieții locuitorilor se va ameliora pe parcursul implementării. Acest cadru servește atât intereselor private, cât și celor publice, datorită menținerii și îmbunătățirii elementelor de ordin economic, social și de mediu de care cetățenii și agenții economici au nevoie pentru a prospera pe termen lung. În acest sens Strategia pune în valoare punctele forte ale satului și se bazează pe potențialul socio-uman, dezvoltarea economiei locale, serviciilor publice, instituțiilor, infrastructurii sociale și de afaceri precum și pe capacitatea autorităților publice locale și structurilor societății civile privind asumarea responsabilității pentru procesul de dezvoltare locală.

Pînă în prezent, Primaria satului Corlăteni și-a desfășurat activitatea în baza Planului Strategic de dezvoltare social și economică a satului Corlăteni pentru anii 2020-2024. Implementarea în practică a strategiei este în linii mari conform planurilor respective de realizare a ei. Realizările recente, proiectele de dezvoltare pe termen scurt și mediu, contribuie la dezvoltarea comunei și soluționarea problemelor comunitare.

Beneficiari ai Strategiei sunt locuitorii satului Corlăteni, APL, societatea civilă, instituțiile educaționale și medicale, mediul de afaceri, tinerii, persoanele în etate, precum și toate persoanele interesate în dezvoltarea durabilă a localității.

Principiile care stau la baza elaborării documentului sunt:

- promovarea unei guvernări locale eficiente și responsabile
- promovarea unui proces decizional participativ
- promovarea principiilor dezvoltării durabile la nivel local

1.2. Contextul național și regional

1.3. Grupul de lucru pentru planificare strategică

Prezentul document reprezintă Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a satului Corlăteni pentru anii 2024 – 2028, elaborată într-un mod participativ, conform Manualului de utilizarea a APSL elaborat de programul USAID / Comunitatea Mea (CM) Moldova.

Strategia de Dezvoltare Socio-Economica reprezintă un document de politică publică, care va ghida acțiunile Administrației Publice Locale, în următorii 5 ani, în vederea asigurării unui proces continuu și coerent de dezvoltare a localității.

Pentru elaborarea strategiei a fost creat grupul de lucru, componența căruia a fost aprobată prin Dispoziția primarului nr.80 din 29.06.2023, după cum urmează:

Tabelul 1. Componența grupului pentru planificare strategică

#	Numele, prenumele	Funcția
1.	Bîrnaz Anastasia	Contabilă, primăria s. Corlăteni
2.	Bîrnaz Galina	Specialistă, primăria s. Corlăteni
3.	Bîrnaz Victor	Inginer, consilier local
4.	Bold Tamara	Managera grădiniței „Hulubaș”
5.	Bold Veaceslav	Primarul s. Corlăteni
6.	Butușanu Feodosia	Bibliotecară, consilier local
7.	Cincilei Lidia	Contabilă, CAP „Gordagro-plus”
8.	Ciobanu Alexandr	Administrator, ÎM „Corlăteni-Servcom”
9.	Cozma Gheorghe	Pensionar, consilier local
10.	Dumbravan Marina	Asistentă medicală, CS Corlăteni
11.	Dumbrăveanu Lidia	Asistentă socială comunitară
12.	Dumbrăveanu Pavel	Secretar al consiliului local
13.	Dumbravan Aliona	Contabilă-șefă, primăria s. Corlăteni
14.	Gîscă Viorica	Specialistă, primăria s. Corlăteni
15.	Glavan Elena	Specialistă, primăria s. Corlăteni
16.	Gordilă Nicolae	Director, AEI Corlăteni
17.	Nenescu Tudor	Director, Casa de Cultură
18.	Parea Zinaida	Directoarea Gimnaziului „V. Dumbrăveanu”
19.	Prisăcaru Nicolae	Administrator, SRL „Tacodan Comerț”
20.	Șchiopu Lilia	Managera grădiniței „Ursuleț”
21.	Talpă Grigore	Administrator ÎI „Ser-Lud-Talpă”, consilier local
22.	Ursu Irina	Viceprimara s. Corlăteni
23.	Ursu Ludmila	Contabilă, primăria s. Corlăteni
24.	Valah Claudia	Conducătoarea ansamblului de dans popular „GHIOCEL”
25.	Verhovețchii Anatolie	Administrator, SRL „Autovertrans”

(Sursa: Dispoziția primarului nr. 80 din 29.06.2023)

1.4. Aprobarea consiliului local

Strategia a fost aprobată prin Decizia Consiliului local nr. _____ din _____ 2024.

2. Introducere în planificarea strategică

2.1. Dezvoltarea metodologiei de pregătire a planului strategic

Acest document a fost elaborat cu scopul de a dezvolta capacitatea de formulare și implementare a politicilor publice pentru dezvoltare comunitară, socială și economică la nivelul satului Corlăteni, prin intermediul implementării unui proces participativ de planificare strategică.

Documentul de față este formulat în urma desfășurării de analize specifice și a procesului de consultare a factorilor locali interesați și a comunității, care să includă generarea de scenarii de dezvoltare a localității și stabilirea unor priorități de intervenție sectoriale, aliniate problemelor, necesităților și constrângerilor identificate la nivel local.

Metodologia de lucru aplicată este caracteristică elaborării unui document strategic amplu.

Pentru ca Strategia să producă transformarea, plecând de la stadiul actual și ajungând acolo unde ne-am imaginat a fost elaborat:

► **Diagnosticul teritoriului**, bazat pe datele existente și realizat cu implicarea părților interesate (APL, mediul de afaceri, societatea civilă, instituțiile de învățământ) și a responsabililor pe domenii. Această analiză, ce conține o dimensiune tematică, dar și una integrată, a servit drept material de importanță majoră în cadrul grupurilor de lucru.

► **Analiza SWOT** - instrument de analiză a potențialului de dezvoltare a localității, care ajută la identificarea punctelor tari și slabe și se pot examina oportunitățile și riscurile posibile rezultate din diagnosticul teritoriului pe baza unui proces participativ al părților interesate.

► **Strategia propriu-zisă** conține *viziunea*, *direcțiile strategice* și *obiectivele specifice* de dezvoltare ale localității și Planul de acțiuni 2024 – 2028

- **Viziunea** – concretă și concisă, care conține doar acele elemente posibil de realizat avându-se în vedere resursele umane, materiale și financiare identificate sau posibil de atras pentru dezvoltare

- **Obiectivele strategice** de dezvoltare ale comunității, cu priorități, măsuri și ținte bine definite și cuantificabile

- **Planul de acțiuni** pentru anii 2024-2028 cuprinde totalitatea acțiunilor/măsurilor orientate spre atingerea obiectivelor strategice, cu indicarea: costului estimativ, perioadei de implementare, responsabililor pentru realizarea acțiunilor, potențialelor surse de finanțare, precum și a indicatorilor de monitorizare și a rezultatelor așteptate după implementarea fiecărei acțiuni/măsuri.

► Dezvoltarea unui **portofoliu de proiecte** la strategie prioritare, într-o abordare integrată și coerentă, inclusiv indicarea surselor potențiale de finanțare

► Sistemul de **evaluare** și **monitorizare** a implementării strategiei.

În același context, metodologia de elaborare a asigurat caracterul participativ și transparent al acestui document prin organizarea de chestionare, workshop-uri, focus group-uri, training-uri, grupuri de lucru sectoriale, consultări și audieri publice în fazele esențiale de elaborare, pentru exprimarea nevoilor și aspirațiilor tuturor categoriilor sociale.

În scopul identificării unor oportunități noi și soluții clare pentru problemele posibile, precum și pentru a asigura accesul populației la servicii calitative și accesibile, în anul 2025 va avea loc actualizarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a satului Corlăteni, odată cu elaborarea Planului de acțiuni 2025-2028.

Planul de acțiuni 2025-2028 va servi drept bază pentru elaborarea planurilor anuale de activități la nivelul Consiliului Local Corlăteni.

2.2. Cadrul juridic și instituțional privind dezvoltarea comunitară

Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a satului Corlăteni pentru anii 2024-2028 reprezintă un document de planificare strategică integrată la nivel local, un mijloc esențial pentru factorii de decizie, pentru părțile interesate și, nu în ultimul rând, pentru cetățeni, unde sunt identificate cele mai bune soluții pentru creșterea calității vieții prin asigurarea unui mediu sănătos pentru o dezvoltare durabilă pe termen mediu și lung în comunitate.

Aceasta a fost elaborată cu suportul Grupului de Lucru pentru Planificare Strategică constituit prin Dispoziția primarului satului Corlăteni nr. 80 din 29.06.2023, cu asistența tehnică și metodologică din partea consultanților Institutului de Dezvoltare Urbană, în cadrul Programului Comunitatea Mea, implementat de IREX și finanțat de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Conținutul acestui material ține de responsabilitatea GLPS și nu reflectă în mod necesar viziunea USAID sau a Guvernului Statelor Unite.

2.3. Informații generale despre comunitate

La 01.01.2023, în satul Corlăteni sunt înregistrați următorii indicatori socio-economici:

- a) **Denumirea localității:** satul Corlăteni, raionul Rîșcani, Republica Moldova.
b) **Anul fondării:** Prima atestare a satului actual datează din **1487**.
c) **Numărul de locuitori:** La începutul anului **2023** populația totală a satului Corlăteni constituia **5402** de persoane.
Numărul de gospodării – **2008**, numărul de familii – **2340**
Structura etnică a populației în cadrul comunei arată astfel:
✓ Moldoveni/Români: **5308**
✓ Ucrainenii: **54**
✓ Ruși: **27**
✓ Etc. **13**
d) **Suprafața totală a comunității:** Satul Corlăteni se întinde pe o suprafață totală de **5863** ha.
e) **Densitatea populației:** 92,14 locuitori/ km²
f) **Infrastructura fizică:** Lungimea totală – 48 km
Numărul de străzi – 76
g) **Adresa juridică:** satul Corlăteni, raionul Rîșcani, cod poștal **5616**.

Tabelul 2. Indicatori socio-economici s. Corlăteni, 2022

Indicatori socio-economici		m	f	Anul 2022
1	Total populație, inclusiv	2601	2819	5420
1.1	▪ Copii de vârstă preșcolară (0-6 ani)	267	287	554
1.2	▪ Copii de vârstă școlară (6-18)	328	352	680
1.3	▪ Persoane în etate (pensionari)	488	595	1083
1.4	▪ Populație plecată (migranți)	483	691	1534
1.5	▪ Total familii			2346
2	Populația economic activă			3508
2.1	▪ Număr de salariați			1668
	▪ În sfera bugetară			631
	▪ Populația ocupată în economie			415
3	Număr de agenți economici			77
4	▪ Salariul mediu brut (MDL)			-
5	Beneficiari ai prestațiilor sociale			270
6	Suprafața totală a localității			5863 ha
7	Lungimea drumurilor locale (total)			48 km
7.1	▪ % din drumuri locale cu acoperire rigidă (asfalt și "variantă albă")			80 %
8	Număr total de gospodării			2008
8.1	▪ % din gospodării conectate la apeduct			71%
8.2	▪ % din gospodării conectate la rețeaua electrică			100%
8.3	▪ % din gospodării contract de evacuare centralizată a deșeurilor			67,5 %
8.4	▪ % de gospodării conectate la rețeaua de gaze naturale			63 %

9	Bugetul total executat (venituri) anul 2019		5295,9 mii lei
9.1	▪Venituri proprii, anul 2019		1861,2 mii lei
9.2	▪Transferturi		3181,8 mii lei

(Sursa: Primăria, s. Corlăteni)

3. Profilul și analiza comunității

3.1. Caracteristici geografice și de mediu

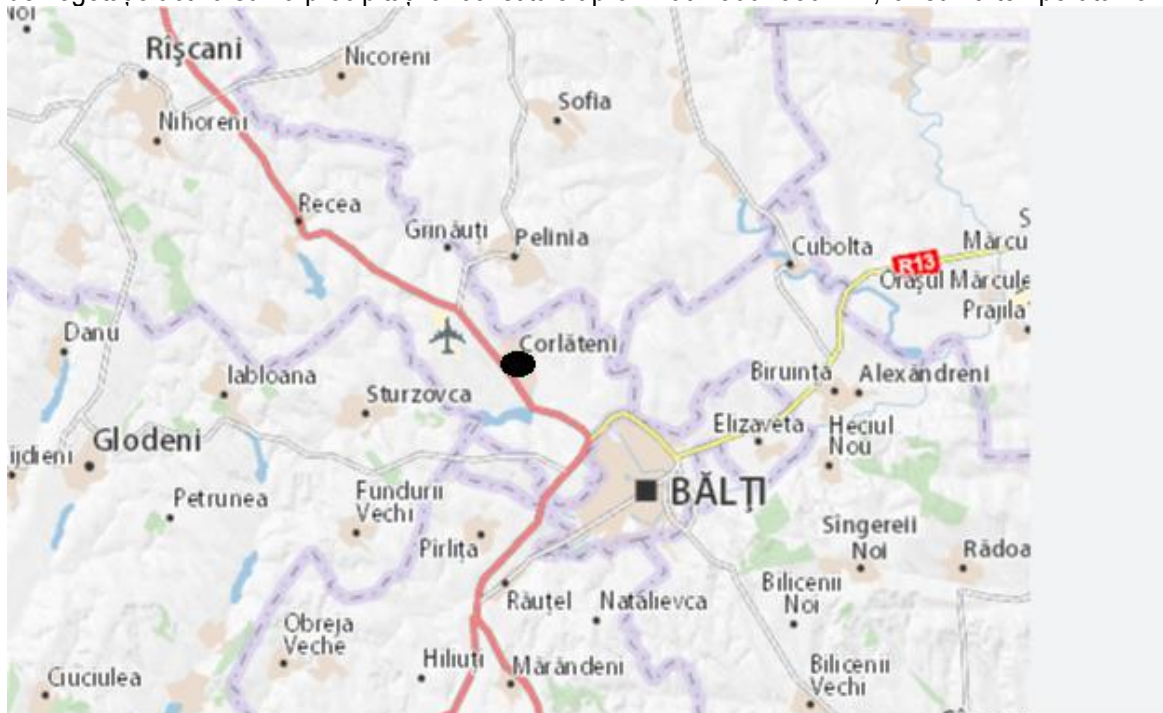
3.1.1. Caracteristici fizico-geografice

Poziționarea geografică. Corlăteni este un sat din raionul Râșcani, Republica Moldova. Localitatea se află la o distanță de 7 km de Bălți, 34 de centrul raional Râșcani, și 135 km față de Chișinău. La Corlăteni, la distanță de 9km de la Bălți, se află al doilea aeroport internațional civil al Republicii Moldova - Aeroportul Internațional Bălți.

Localitatea este situata la latitudinea 47.8280, longitudinea 27.8391 si altitudinea de 103 metri fata de nivelul mării. Aceasta localitate este in administrarea raionului Rîșcani.

Satul Corlăteni are o suprafață de cca 4.16 km², în majoritate, terenul este destinat agriculturii. Relieful este deluros, aparținând Câmpiei Bălțiului. În compoziția profilului geologic predomină roci de origine sarmațiană, în special argile și calcare. Corlăteni se află în zona cu seismicitate maximă de până la 7 grade, conform scării de 12 grade. Resursele naturale de pe teritoriul satului sunt reprezentate prin materialele de construcție: calcar, argila, nisip, prundiș.

Clima satului, ca și în restul țării, este temperat-continentală, influențată de masele de aer atlantice din Vest, mediteraneene Sud-Vest și continental-excesive din Nord-Est. Temperatura medie în luna ianuarie e de – 8-10 °C, în luna iulie: +20-25 °C. Cantitatea anuală de precipitații constituie circa 600 – 550 mm/m². În perioada de vegetație activă suma precipitațiilor constituie aproximativ 360–380 mm, iar suma temperaturilor active.

Istoric. Cele mai vechi urme ale prezenței omului pe teritoriul Corlătenilor datează din anul 3000 î.e.n. Din acea perioada s-au identificat rămășițe a 2 sate descoperite de arheologi. Pe vetrele satelor au fost găsite urme de case arse, grămezi de lut ars, vase de argilă de culoare roșie din eneolitic (mileniile IV-III î.e.n.).

Următorul sat a fost înființat după cucerirea romană a Daciei. Localitatea a fost arsă și devastată de către huni în 376 e.n.

Atestată documentar la 1487, se spune că denumirea vine de la „corlate” – gardul de nuiele ce împrejmuea bordeiele localnicilor.

Pe parcursul a circa 2 secole (până în anul 1966) satul a figurat cu denumirea de Strîmba, denumire atribuită de la numele proprietarului moșiilor din preajmă – boierul Strâmbu.

În 1793 este construită o biserică din lemn, locul altarului este păstrat în curtea unui locuitor. În 1803 vestemicul Grigoraș Sturza avea în Strîmba 125 de birnici. Un document de arhivă ne informează că pe moșia lui Mihai Struza din Strîmba se aflau doi frați boiernași - Leahu cu familiile lor. În al treilea deceniu al secolului XIX în Strîmba locuia 195 de familii de țărani, 1031 de persoane, inclusiv: 518 bărbați și 513 femei. Locuitorii satului au fost impuși de administrația rusă să pregătească rezerve de fân pentru cavalerie și au predat în 1854 aproximativ 5000 de puduri de fân. Pe lângă fân, magazia a eliberat pentru armata rusă 697 centnere de grâu de toamnă și 60 centnere de grâu de primăvară.

Principile Mihai Sturza mai era proprietar aici și la începutul anului 1859, proprietar și pe moșie și pe sat. Iar satul avea deja 212 de familii cu 955 de locuitori: 499 de bărbați și 456 de femei. Tot în 1859, se deschide Școala parohială bisericească cu învățătorul Iacob Luțcalov. În 1870 satul avea 189 de case cu 1325 de locuitori. Ei întrețineau 158 de cai, 320 de vite cornute mari, peste o mie de oi. Din cauza secetei, însă, țărani erau nevoiți să ia cu împrumutul cantități mari de grâne pentru semănat. La sfârșitul secolului al XIX-lea în sat funcționau 4 mori de vânt. În 1892 se deschide o școală de alfabetizare. Între anii 1896 și 1898 a fost înălțată noua biserică de piatră. În 1904 satul Strîmba făcea parte din volostea Slobozia-Bălți. În sat erau 169 case, cu o populație de 1245 suflete. Țărani posedau pământ - 2277 desetine. Sătenii se ocupă și cu albinăritul. Împrejurul satului era ocupat de vii și livezi. Către anul 1923 populația satului a ajuns până la 2,5 mii de persoane în 850 de case. În sat funcționa o școală primară, o moară, o băcănie, 3 cârciumi, primărie.

În 1940 în Strîmba au fost înregistrați 2834 de locuitori: 2824 - români, 31 ruși, 162 de elevi frecventau școala.

E unul dintre satele basarabene al cărui toponim a fost „pus la zid” de autoritățile sovietice. Denumirea neoașă – „Strîmba” e ștearsă din nomenclatorul localităților în anul 1965, iar în locul acesteia apare – „Leadoveni”, în numele lui Gr. Leadov, un aviator rus, erou al URSS. Și pentru a mai șterge de pe hartă o denumire românească, autoritățile includ în componența satului Leadoveni și satul Singureni, aflat peste r.Răut.

La 31.01.1991, prin Hotărârea Sovietului Suprem a RM, localitățile au revenit la denumirile istorice Corlăteni și Singureni.

3.1.2. Planificare spațială

Localitatea dispune de un Plan Urbanistic General. Conform informației de la Primărie, satul este împărțit convențional în sectoare/mahalale/.

Tabelul 3. Structura terenurilor satului Corlăteni:

Denumirea indicatorilor	
Total, inclusiv:	5 862,62 ha
Intravilan	354,56 ha
Terenuri sub construcții	95,44 ha
Terenuri cu destinație agricolă, ha	4 664,94 ha
Rezerva	105,10 ha
Drumuri și căi de comunicații	263,45 ha
Ape	327,34

Păduri	51,79
--------	-------

(Sursa: Primăria, s. Corlăteni)

3.1.3. Resurse naturale

Fondul funciar al localității: Satul Corlăteni ocupă suprafața totală de **5 863** ha. Pe categorii de folosință, suprafața teritorială se prezintă astfel:

- pământ arabil – **4128,06** ha
- pășune – **432,24** ha
- terenuri proprietate statului – **1265,47** ha
- terenuri proprietate administrativ-teritorială – **866,96** ha
- terenuri proprietate privată – **3730,19** ha

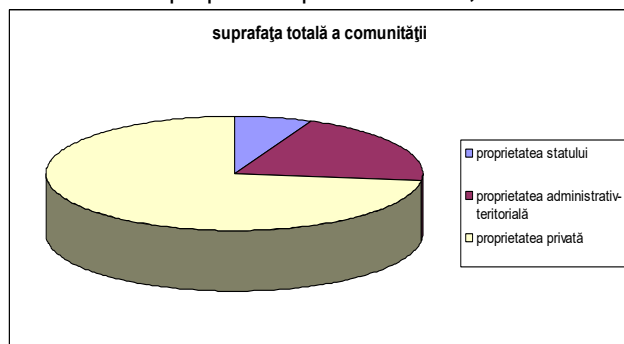

Figura 2. Suprafața totală a satului

3.1.4. Factorii de poluare a mediului

Starea mediului ambiant este favorabilă pentru viața locuitorilor.

Problemele permanente legate de poluare sunt: -evacuarea gunoiștelor neautorizate; -recultivarea gunoiștei existente și îngrădirea acesteia; -monitorizarea și supravegherea gunoiștei existente cu camere video.

Fondul forestier se află în stare satisfacătoare și este alcătuit din fâșii forestiere, însă mai există probleme ce pun în pericol resursele forestiere și diversitatea biologică. Spre exemplu, un pericol mai mare prezintă tăierile ilicite, pășunatul neautorizat și poluarea fondului forestier cu deșeuri și reziduuri menajere, de construcție și de altă natură.

Cauze de poluare a solului sunt gunoiul aruncat de către cetățeni în locurile neautorizate și ierbicidele folosite de agenții economici la stropitul plantelor.

Activitatea de educație ecologică a populației din localitate ar putea fi menționată ca una redusă. Aceasta se bazează pe lipsa unui sistem educațional cuprinzător și bine gândit, la diferite niveluri: preșcolar și școlar. În localitate predomină atitudinea de consumator, fapt ce aduce consecințe din cele mai grave pentru mediul înconjurător al satului. Astfel, în localitate se impune o schimbare radicală a atitudinii cetățenilor și ecologizarea societății. În satul Corlăteni nu există organizații de mediu ce ar impulsiona educația ecologică prin campanii sociale de anvergură, exemple personale și de rezonanță socială de implicare și atitudine, promovînd educarea sistematică a tinerei generații în cadrul unor programe și proiecte ecologice realizate.

Cele mai grave probleme ce țin de educația ecologică a cetățenilor sunt:

- Atitudine neglijentă în privința depozitării și evacuării deșeurilor
- Volum mare de deșeuri menajere și colectarea neselectivă a lor
- Consum mare și risipă de apă
- Consumul mare și risipa de energie

3.2. Demografie

3.2.1. Potențialul uman

Reperetele demografice ale evoluției la nivelul satului Corlăteni reprezintă elemente de interes major pentru definirea obiectivelor strategice și a planurilor de acțiune pe termen mediu și lung. Conform datelor Primăriei satului Corlăteni la începutul anului 2023 populația satului constituia 5 402 locuitori. Trendul de evoluție a principalilor indicatori demografici din localitate sînt următorii:

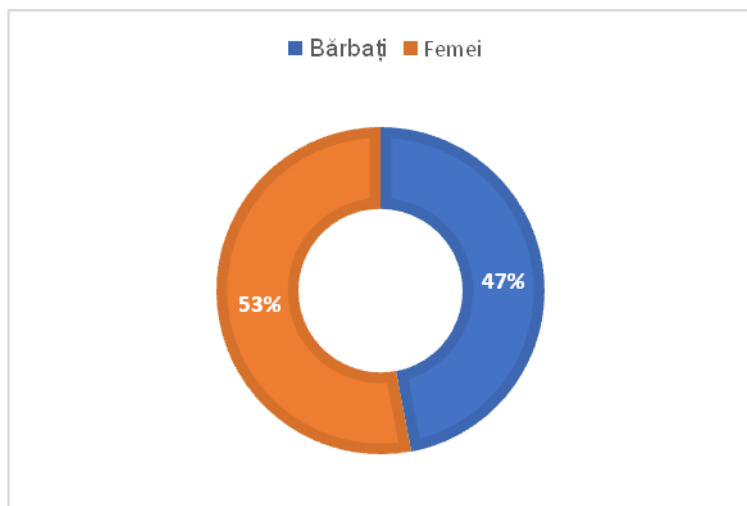
Tabelul 4. Trendul de evoluție a principalilor indicatori demografici

Denumirea indicatorilor	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Populația stabilă din localitate	5553	5603	5593	5546	5432	5452	5420
Numărul nou-născuților	58	35	29	24	31	37	35
Rata natalității %	10,35	6,25	5,23	4,41	5,68	6,78	6,45
Numărul decedaților	64	67	53	58	68	66	56

(Sursa: Primăria s. Corlăteni)

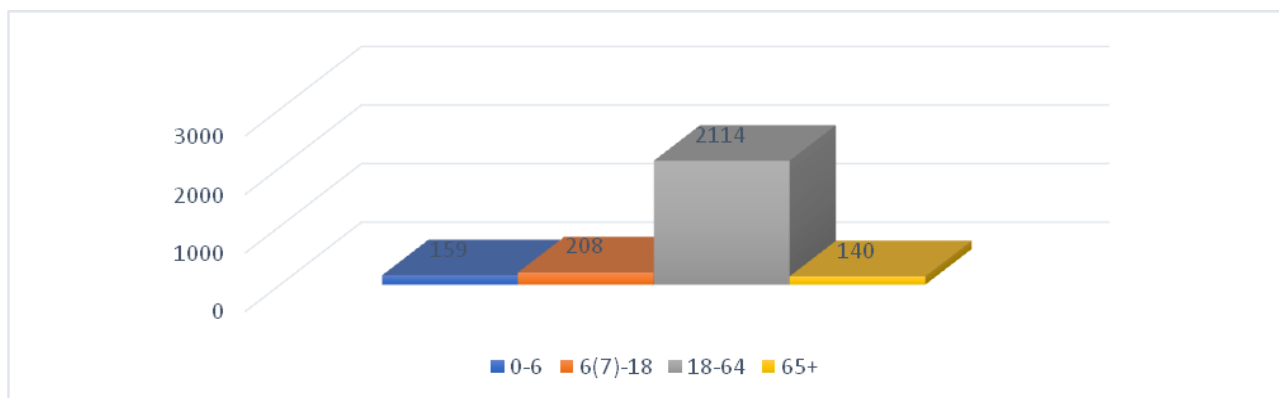
Analiza datelor vorbește despre descreștere a populației stabilite în satul Corlăteni în ultimii 7 ani cu 3,6%, ceea ce corespunde cifrei de 201 persoane. Numărul nou-născuților denotă la fel o descreștere semnificativă, de la 66 copii, în 2014, la 35 în 2022, cu cca 47%, iar în 2019 a fost înregistrată cea mai mică rată a natalității, de doar 24 copii. Numărul decedaților rămîne în mare parte constant și variază între 56-68 pe an. Astfel sporul natural este negativ, în 2022 numărul celor născuți este de 35, pe cînd al celor decedați este de 56.

Dinamica populației satului indică aceeași tendință ca și în majoritatea localităților rurale din Republica Moldova, respectiv scăderea mai accentuată a populației din mediul rural, parțial explicabilă prin migrația mai intensă, atît spre alte țări, cît și spre alte părți ale RM.

Figura 1. Structura populației după gen

Structura pe grupe de vîrstă, conform datelor Primăriei indică o pondere ridicată a persoanelor adulte, cu vîrsta aptă de muncă (cuprinsă între 17 și 56/61 ani). Acest fapt este favorabil pentru implicarea categoriei date apte de muncă în dezvoltarea locală.

Figura 2. Structura pe grupe de vârstă

Principala problemă de ordin demografic este regresul demografic, care reprezintă o tendință întâlnită la nivel general și în Republica Moldova. Scăderea nivelului populației stabile și îmbătrânirea populației au la bază, pe de o parte reducerea ratei natalității, iar pe de altă parte înregistrarea unui sold negativ al schimbărilor de reședință și de domiciliu.

3.2.2. Forța de Muncă

Conform datelor Primăriei, din totalul de **5 402** persoane, **3 508** au fost apreciate drept populație economic activă, ce constituie **64 %**. Din numărul total de persoane apte de muncă, oficial sunt angajate doar **1 668**, dintre care **684** persoane sau **19%** din populația economic activă activează în domeniul economic, ceilalți fiind implicați în activități precum, învățămînt, cultură, sănătate, asistență socială, administrație publică.

Numărul *șomerilor* înregistrați la Agenția Națională a Forței de Muncă în 2022 este de 2 persoane. Dacă analizăm datele oferite de Primăria Corlăteni observăm că acest indicator este relativ constant și variază între 5 și 1 persoană.

3.3. Dezvoltare socială

3.3.1. Caracteristicile grupurilor vulnerabile

Populația săracă. În localitate sunt înregistrate 2008 de gospodării, dintre care 430 sunt părăsite/ nelocuite.

În localitate sunt 5402 persoane, dintre care 109 sunt în sărăcie extremă, fiind chiar fără adăpost și n-au surse de întreținere, dintre aceștia 23 sunt femei, 17 – bărbați și 69 de copii. Familii cu 3 și mai mulți copii sunt 65 la număr, iar numărul copiilor este de 249. Familii monoparentale și fără părinți sunt – 83.

La începutul anului 2023 în localitate trăiesc 1 083 de persoane în etate, ceea ce constituie cca 20%, dintre care 23 sunt singuratici și persoane în etate cu dizabilități – 156.

Persoanele în etate au preponderent venituri din gospodăriile agricole individuale sau sunt ajutați de rudele plecate peste hotare.

Tabelul 5. Persoane în etate, 2023

Total persoane în etate:	1083
• Femei în etate	595
• Bărbați în etate	488
Total Persoane în etate singure:	552
• Femei în etate singure	337
• Bărbați în etate singuri	215
Persoane cu dizabilități în etate:	156
• Femei în etate cu dizabilități	96
• Bărbați în etate cu dizabilități	60

(Sursa: Primăria s. Corlăteni)

Persoane cu dizabilități. Pe teritoriul satului Corlăteni locuiesc 375 persoane cu dizabilități, adică 7 % din totalul populației, dintre care 286 sunt femei, 89 sunt bărbați și 25 copii, ceea ce constituie cca 7 % din numărul total al copiilor din localitate.

Majoritatea persoanelor sunt cu dizabilități medii, adică sunt capabile pentru activități fără ajutorul extern, 31 persoane sunt încadrate în câmpul muncii. Copiii cu dizabilități beneficiază de educația incluzivă la școală.

Printre problemele cu care se confruntă persoanele cu dizabilități din localitate sunt:

- lipsa rampelor de acces funcționale în incinta tuturor instituțiilor din sat
- indemnizații modeste care nu le permite să-și asigure existența
- majoritatea persoanelor cu dizabilități sunt implicate foarte puțin sau deloc în viața comunității
- insuficiența serviciilor de susținere a acestei categorii de persoane
- Potențialul redus al administrației publice locale de a ajuta categoriile social-vulnerabile

Tabelul 6. Persoane cu dizabilități, 2022

	Total	Femei	Bărbați	Copii
Total persoane cu dizabilități	375	261	89	25
Persoanele cu dizabilități fizice	248	127	98	23
Persoanele cu dizabilități mentale	17	7	8	2
Persoanele cu dizabilități fizice grave (care nu pot supraviețui fără ajutorul extern)	40	10	20	10
Persoanele cu dizabilități fizice medii (capabili pentru	122	48	54	10

activități fără ajutorul extern)				
Persoanele cu dizabilități fizice angajate în câmpul muncii	27	18	9	-
Persoanele cu dizabilități fizice în etate	156	96	60	-

(Sursa: Primăria s. Corlăteni)

Refugiații. De la începutul războiului în Ucraina, Republica Moldova găzduiește cel mai mare număr de refugiați ucraineni pe cap de locuitor, în comparație cu alte țări UE și din vecinătatea UE. Pentru cei care fug din calea războiului pentru a-și proteja viața lor și a celor apropiați, practic fiecare localitate din țară asigură adăpost. Nu este excepție nici satul Corlăteni, care găzduiește 6 cetățeni ucraineni – refugiați.

Sporirea nivelului de trai al populației din localitate în următorii 5-7 ani este posibilă prin dezvoltarea și diversificarea economiei locale, deschiderea noilor unități economice aducătoare de venit și de locuri noi de muncă.

3.3.2. Învățământ

Procesul educațional în satul Corlăteni este asigurat de către următoarele instituții:

- 2 instituții de educație preșcolară – IET nr. 1 „Ursuleț” și IET nr. 2 „Hulubaș”
- 1 instituție de învățământ – Gimnaziul „V. Dumbrăveanu”

Tabelul 7. Instituțiile educaționale și de învățământ

Instituția	Anul înființării	Nr. angajați / profesori (educatori)	Capacitate totală	Beneficiari reali	Suprafața totală (m ²)	Suprafața efectiv utilizată (m ²)	Limba de predare
Gimnaziul „V. Dumbrăveanu”	-	47	640	370 - 195/175	3790	2830	rom
IET nr. 1 „Ursuleț”	1980	22	120	99 – 45/54	1080	850	rom
IET nr. 2 „Hulubaș”	1966	21	90	81 - 32/49	502	306	rom

(Sursa: Primăria s. Corlăteni)

3.3.2.1. Educație preșcolară

Educația preșcolară este desfășurată în 2 grădinițe de copii cu o capacitate totală de 210 locuri, care este frecventată de 180 copii: 77 fetițe și 103 băieți. Gradul de utilizare – 70 % ambele .

În Grădinița „Ursuleț” activează 10 educatori, iar în grădinița „Hulubaș” activează 8 educatori fiecare dintre ei oferind asistență pentru 11 copii. Acest nivel fiind suficient pentru asigurarea bunei funcționări a instituției. Vârsta medie a angajaților grădiniței constituie 45 ani.

Tabelul 8. Caracteristicile tehnice ale Grădinița de copii „Ursuleț”

Anul înființării	1980
Capacitatea totală	120 locuri
Suprafață totală	1 080 m ²
Suprafață utilizată	850 m ²
Limba de predare	Română
Starea generală a clădirii	Starea generală a clădirii grădiniței este una bună. La moment nu necesită reparație capitală, deși reparație a fost făcută demult.
Aprovizionarea cu apă	Aprovizionarea cu apă a Grădiniței se realizează centralizat, serviciul este disponibil permanent, fără întreruperi. Este apă potabilă calitativă și este atât caldă, cât și rece. Apa este disponibilă în toate zonele clădirii, inclusiv în veceuri și bucătărie.
Canalizare	Apele uzate sunt acumulate în rezervoare de evacuare amenajate și sunt evacuate cu

	tehnică specială.
Sistemul de încălzire	Încălzirea grădiniței se realizează prin intermediul cazanului pe bază de gaz natural, care asigură și încălzirea apei. În perioada rece a anului toate zonele Grădiniței sunt încălzite permanent.
Accesibilitatea clădirii	Este o clădire cu 2 etaje, însă sunt pante de acces doar pe lângă unele scări.
Localizarea în interiorul satului	Grădinița se află într-o zonă periferică a satului, dar bine populată. Spre instituție duce un drum bun.

(Sursa: Primăria s. Corlăteni)

Tabelul 9. Caracteristicile tehnice ale Grădinița de copii „Hulubaș”

Anul înființării	1966
Capacitatea totală	90 locuri
Suprafață totală	502 m ²
Suprafață utilizată	306 m ²
Limba de predare	Română
Starea generală a clădirii	Starea generală a clădirii grădiniței este una bună. La moment nu necesită reparație capitală, deși reparație a fost făcută demult..
Aprovizionarea cu apă	Aprovizionarea cu apă a Grădiniței se realizează centralizat, serviciul este disponibil permanent, fără întreruperi. Este apă potabilă calitativă și este atât caldă,cât și rece. Apa este disponibilă în toate zonele clădirii, inclusiv în veceuri și bucătărie.
Canalizare	Apele uzate sunt acumulate în rezervoare de evacuare amenajate și sunt evacuate cu tehnică specială.
Sistemul de încălzire	Încălzirea grădiniței se realizează prin intermediul cazanului pe bază de gaz natural, care asigură și încălzirea apei. În perioada rece a anului toate zonele Grădiniței sunt încălzite permanent.
Accesibilitatea clădirii	Este o clădire cu un singur etaj, pante de acces nefiind necesare..
Localizarea în interiorul satului	Grădinița se află în centrul satului. Spre instituție duce un drum bun.

(Sursa: Primăria s. Corlăteni)

Problemele cu care se confruntă sistemul de educație preșcolară:

- lipsa unui spațiu/ sală de festivități la IET „Hulubaș”, pentru petrecerea programelor artistice.

Necesitatea stringentă în prezent este :

- izolarea termică a clădirii IET „Ursuleț”
- reducerea consumului excesiv de energie electrică și termică

3.3.2.2. Învățământul școlar

Serviciile instructiv-educative în sat sunt asigurate de Gimnaziul „V. Dumbrăveanu”. În această instituție, la moment, își fac studiile 370 de elevi, dintre care 195 sunt fete și 175 sunt băieți. Gimnaziul realizează procesul instructiv-educativ în limba română. Suprafața totală a instituției este de 3790 m², dar suprafața efectiv utilizată este de doar 2830 m².

În cadrul instituției activează 47 persoane, dintre care 32 profesori și 15 persoane ce constituie personalul auxiliar.

Pentru realizarea obiectivelor, școala dispune de : 22 săli de clasă, 1 sală sportivă și 1 sală festivă.

Clădirea Instituției Publice Gimnaziul „Victor Dumbrăveanu”, din satul Corlăteni, raionul Râșcani, construită în anul 1968, a fost eficientizată din punct de vedere energetic cu suportul Agenției pentru Eficiență Energetică (AEE). Astfel, investiția majoră a fost cu rezultate impunătoare. Mai mult, valoarea totală a proiectului a fost de circa 1 milion 800 de mii de lei. Mai exact, în cadrul proiectului au fost izolați pereții exteriori pe o suprafață de 1 976 m². Aceste măsuri au generat economii de energie de peste 127 de mii de kWh/an, economii financiare

în sumă de 68 de mii de lei anual și reducerea emisiilor de CO2 cu aproximativ 27 de tone pe an. Menționăm, că AEE are misiunea de a implementa politica de stat în domeniul eficienței energetice, performanței energetice a clădirilor, precum și a valorificării surselor de energie regenerabilă, inclusiv prin atragerea și gestionarea resurselor financiare în vederea finanțării proiectelor în domeniile respective într-un mod durabil din punct de vedere al mediului înconjurător și a schimbărilor climatice.

Tabelul 10. Caracteristicile tehnice ale Gimnaziul „V. Dumbrăveanu”

Anul construcției edificiului actual	1968
Capacitatea totală	640 locuri
Suprafață totală	3790 m ²
Suprafață utilizată	2830 m ²
Limba de predare	Română
Starea generală a clădirii	Edificiul Gimnaziului este într-o stare buna. Deși reparația a fost făcută demult, totuși necesită doar reparație cosmetică. Acoperișul este întreg.
Aprovizionarea cu apă	Aprovizionarea cu apă a Gimnaziului se realizează centralizat, serviciul este prestat permanent fără întreruperi. Este atât apă tehnică, cât și potabilă. Toate zonele instituției sunt asigurate atât cu apă rece, cât și caldă.
Canalizare	Apele uzate sunt evacuate prin sistem centralizat de canalizare.
Sistemul de încălzire	Școala nu este conectată la sistemul centralizat de încălzire. În perioada rece a anului toate zonele școlii sunt încălzite permanent, prin intermediul cazanului cu gaze, care asigură atât încălzirea, cât și apa caldă.
Accesibilitatea clădirii	Este o clădire cu mai multe etaje, care are pante de acces doar pe lângă unele scări și sunt parțial adaptate pentru persoane cu cărucior.
Localizarea în interiorul satului	Gimnaziul se află în centrul satului.

(Sursa: Primăria s. Corlăteni)

În sat locuiesc în total 680 copii de vârstă școlară (6/7-18 ani), dintre aceștia 25 copii sunt cu dizabilități.

Problemele cu care se confruntă învățământul școlar:

- plecarea unui număr mare de elevi la Școlile și Liceele din mun. Bălți pentru a continua studiile.

3.3.3. Cultura

Casa de Cultură. Activitățile culturale ale localității sunt coordonate la nivel local de către primăria s. Corlăteni și organizate de către instituțiile responsabile. În Corlăteni aceste activități sunt organizate prin intermediul direcției Casei de Cultură.

În satul Corlăteni funcționează o Casă de Cultură care are o capacitate de 380 locuri (Sala mare). Edificiul a fost construit în anul 1992, astfel încât la moment starea acestui edificiu este satisfăcătoare, dar necesită investiții. Clădirea are o suprafață totală de 1425 m². În incinta instituției activează 11 persoane, vârsta medie a căror este de 45 de ani.

Tabelul 11. Caracteristicile tehnice ale Case de Cultură:

Anul construcției edificiului actual	1992
Capacitatea totală	380 locuri (Sala mare)
Suprafață totală	1425 m ²
Suprafață utilizată	350 m ²
Starea generală a clădirii	Satisfăcătoare. dar necesită investiții
Aprovizionarea cu	-

apă	
Canalizare	-
Sistemul de încălzire	gaze naturale
Accesibilitatea clădirii	Uși, rampe
Localizarea în interiorul satului	Centrul localității

(Sursa: Primăria s. Corlăteni)

Problemele cu care se confruntă domeniul culturii:

- Lipsa sistemului de iluminat și de încălzire a sălii de concert
- Insuficiența amenajare a sălii de concert cu draperii, scaune și tehnică.

Necesitatea stringentă în prezent este :

- sistemul de colectare a apelor fluviale
- renovarea sălii mici, a lojelor și grupurilor sanitare
- procurarea instrumentelor muzicale, costume pentru ansamblurile de dansuri.

La Casa de Cultură, iubitorilor de frumos le sunt propuse spectacole de tradiții și obiceiuri, muzică, dans și voie bună.

Muzeul literar

Casa de Cultură a satului Corlăteni găzduiește un muzeu literar, care înserează 3 săli de expoziții:

-**Sala Liviu Damian**, dedicată vieții și activității literare a poetului, eseistului, omului de cultură Liviu Damian, originar din s. Corlăteni. Sala dedicată lui L. Damian este compusă din 2 odăi cu masa de lucru din fostul său birou, una tipică pentru acei ani, cu portretul lui Liviu Damian realizat de Aurel David cu sumanul primit în dar de la prietenul său, poetul Nichita Stănescu, cu amintiri, dedicații și poezii scrise de colegii săi de condei, cu versuri, fragmente din interviuri, copii ale unor acte și fotografii de la înmormântarea poetului, care și-a ales satul natal ca loc de veci;

-**Sala Victor Dumbrăveanu**, dedicată prozatorului, jurnalistului, publicistului, omului de cultură, deținător al Titlului onorific „Maestru al Literaturii”, născut la 20 august 1946 și decedat la 04 decembrie 2011. Sală este amenajată cu o mulțime de manuscrise în original, fotografii, cărți, obiecte personale ce au aparținut prozatorului;

-**Sala „Din zestrea neamului”** cu obiecte de meșteșugărit (tradiționala ladă de zestre, stative de țesut covoare și prosoape) obiecte de artă culese de la locuitorii satului (covoare, păritare, goblenuri, etc)

Culte

1) Biserica ortodoxă cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” (anul construcției -1887).

Denumirea entității - Comunitatea Religioasă Parohia cu Hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din cadrul Bisericii Ortodoxe din Moldova. Data înregistrării - 26.09.1996.

Adresa sediului - s. Corlăteni, str. Centrală, nr.75;

Preot-paroh - Ștefan Osoianu.

2) Biserica ortodoxă cu hramul „Sfinții Împărați Constantin și Elena” (anul construcției - 2004).

Denumirea entității - Parohia Ortodoxă Română cu hramul „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din cadrul Patriarhiei Române, Mitropolia Basarabiei). Data înregistrării - 29.08.2003.

Adresa sediului - s. Corlăteni, str. Viilor, nr.4/A;

Preot-paroh - Valeriu Ursu.

3) Biserica ortodoxă cu hramul „Sfântul Mare Mucenic Mina” (anul construcției - 2009).

Denumirea entității - Comunitatea Religioasă Parohia cu Hramul „Sfântul Mare Mucenic Mina” din cadrul Bisericii Ortodoxe din Moldova, mun. Bălți. Data înregistrării - 10.11.2015.

Adresa sediului - s. Corlăteni, str. Crîngului, nr.10 (centura mun. Bălți).

Preot-paroh - Pavel Petrov.

Biblioteca publică și biblioteca publică pentru copii

Bibliotecile oferă servicii moderne de bibliotecă, inclusiv servicii electronice. Suprafață totală a bibliotecilor este de 160 m². Bibliotecile dispun de un fond de carte de peste 7000 de exemplare. Anual deservesc circa 600 de utilizatori direcți. Bibliotecile mai oferă acces gratuit la internet și echipament modern, precum calculatoare. La fel bibliotecarele pun la dispoziția utilizatorilor resurse informaționale și suport în diverse domenii de activitate ca: angajarea în câmpul muncii, sănătate sau agricultură.

Tabelul 12. Monumente importante în satul Corlăteni

Nr.	Denumirea	Amplasarea	Descrierea geografică și istorică a acestora
1	Monumentul sătenilor căzuți pentru apărarea Patriei	centrul localității	Situat în parcul din centrul satului, lângă Gimnaziu
2	Bustul poetului Liviu Damian	centrul localității	În cimitirul satului
3	Muzeul literar Liviu Damian și Victor Dumbrăveanu	centrul localității	În incinta casei de Cultură

3.3.4. Activități pentru tineret și sport

Satul Corlăteni dispune de un parc care a fost parțial reabilitat din resurse proprii, care, însă, nu dispune de toată infrastructura necesară și careva facilități.

Sportul este singura modalitate de a fi cu adevărat sănătos, mai ales atunci când este combinat cu o dietă sănătoasă și alte obiceiuri sănătoase. Pentru a promova un stil de viață sănătos, primăria satului Corlăteni a aplicat și a fost selectată pentru un concurs de proiecte în cadrul Programului de dezvoltare locală „Satul european”. În acest context în satul Corlăteni a fost construit un teren de tenis, amenajat un stadion multifuncțional și a fost furnizat și echipament sportiv pentru stadionul sportiv multifuncțional local.

Problemele principale cu care se confruntă tineretul din localitate sunt:

- Migrația tineretului la orașe și plecarea la muncă peste hotarele țării. Migrația în satul Corlăteni, ca și pe tot teritoriul RM, este un proces care are un impact semnificativ (negativ) asupra situației demografice și economice a țării.
- Lipsa sprijinului financiar pentru organizarea diverselor măsuri cultural-sportive.
- Stadionul public nu este întru-totul amenajat cu utilaje și echipament specializat, și lipsa uniformei sportive.

3.3.5. Ocrotirea sănătății

Serviciile medicale sunt acordate de IMSP Centrul de Sănătate Corlăteni ce asigură cu servicii medicale atât locuitorii satului Corlăteni, cât și locuitorii satelor învecinate Singureni și Grinăuți. La evidența CS Corlăteni se află 5491 de persoane. Serviciul de urgență este prestat de către serviciul de urgență Bălți.

Satul Corlăteni este deservit de către 4 medici de familie și 8 asistenți medicali Printre serviciile prestate se numără: control profilactic al populației, inclusiv imunizări, triaj, proceduri

Lucrătorii CS Corlăteni continuă să propage modul sănătos de viață în rîndul populației și anume:

- examenul profilaxiei anuale
- alimentație corectă
- evitarea băuturilor alcoolice
- evitarea fumatului,etc.

În localitate un număr de 3934 (2859 maturi + 1075 copii) persoane dispun de asigurări de sănătate în 2023, adică 75 % din populație

IMSP Centrul de Sănătate Corlăteni necesită o reparație cosmetică, dotarea cu echipament specializat, mobilier și utiliaje.

Tabelul 13. Caracteristicile tehnice ale IMSP Centrul de Sănătate Corlăteni

Anul înființării	02.04.2011 – ca IMSP CS Corlăteni
Capacitatea totală	Staționar – 10 paturi; lucrători CS – 18
Serviciile prestate	Control profilactic al populației, inclusiv: imunizări, triaj, proceduri.
Starea generală a clădirii	Starea generală a clădirii Centrul de Sănătate Corlăteni este bună. Reparația a fost făcută demult și necesită doar reparație cosmetică.
Aprovizionarea cu apă	Aprovizionarea cu apă a Centrului se realizează centralizat, serviciul este disponibil permanent fără întreruperi, dar este doar apă rece.
Canalizare	Apele uzate sunt evacuate prin sistem centralizat de canalizare.
Sistemul de încălzire	Încălzirea Centrului de Sănătate este realizată cu ajutorul cazanului pe bază de gaze naturale.
Accesibilitatea clădirii	Se află în centrul satului și este o clădire două etaje, doar pe lângă unele scări fiind pante de acces, iar ușile nu sunt adaptate pentru persoane cu cărucior.

(Sursa: Primăria s. Corlăteni)

3.3.6. Asistența socială

Unul dintre elementele principale ce țin de crearea condițiilor optime și asigurarea cadrului vital al oamenilor este protecția socială, care completează infrastructura socială.

În localitate rezolvarea problemelor sociale ale beneficiarilor aflați în dificultate sunt asigurate de către serviciile de asistență socială (Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei a consiliului raional Rîșcani) prin intermediul asistentului social comunitar care activează în teritoriu și a doi lucrători sociali. De vizite de îngrijire la domiciliu, în 2022 au beneficiat 24 persoane.

În comunitate sunt înregistrate 23 persoane solitare. De vizite la domiciliu beneficiază 23 persoane.

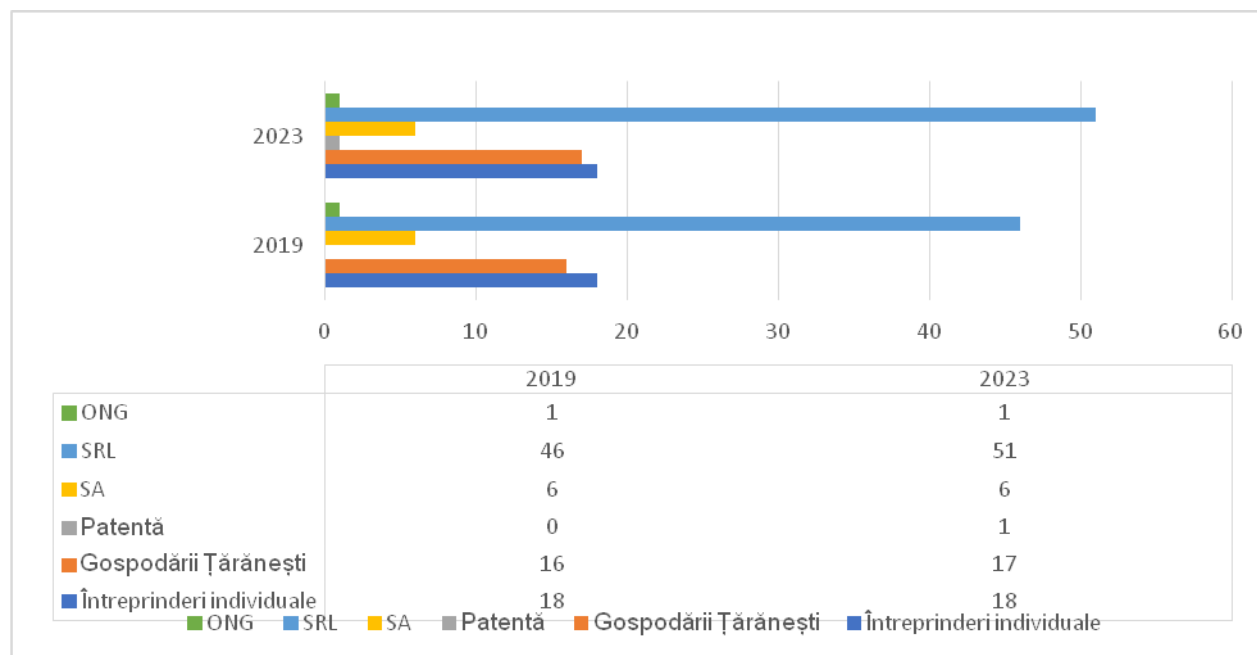
De indemnizații pe motiv de sănătate / incapacitate de muncă anu beneficiat 375 persoane(89 bărbați și 286 femei).

De compensații pentru perioada de iarnă au beneficiat 260 persoane, dintre care 192 femei și 68 bărbați, circa 46% fine pesoane cu dizabilități.

3.4. Economia

3.4.1. Structura de afaceri a economiei locale și a domeniului de afaceri

Potențialul economic al satului Corlăteni este reprezentat de circa 86 agenți economici din diferite domenii economice, unde sunt angajate circa 600 de persoane. Majoritatea absolută a agenților economici sunt cu capital privat. Cel mai important domeniu economic este agricultura unde activează 19 agenți economici, dintre care câteva întreprinderi mari și mijlocii. Un alt domeniu economic important este comerțul, reprezentat de 25 de agenți economici. Numărul agenților economici pe domenii economice de activitate și a personalului angajat se prezintă în tabelul de mai jos.

Figura 3. Agenții economici după forma organizatorico- juridică

Activitățile economice mai principale sunt agricultura, comerțul, serviciile. Avantajele pentru activitatea economică în localitate este mobilitatea rutieră crescută (acces direct către traseul M-5) și apropierea de mun.Bălți (7 km). Prezența mun.Bălți reprezintă avantaje, dar și dezavantaje pentru dezvoltarea economică a localității. În primul rând, ar fi optime activitățile de producere având în mun. Bălți, dar și în orașele din zonă mulți consumatori, astfel agenții economici producători ar avea de câștigat. În același timp, o bună parte a localnicilor lucrează în Bălți beneficiind de transportul public interurban și de un salariu mai mare în defavoarea mediului economic din localitate. În rezultatul analizei efectuate, primăria Corlăteni optează pentru încurajarea investițiilor în producere la nivel local, dar și activități economice de producere a serviciilor la nivel local pentru a nu pierde localnicii.

Oportunitățile de finanțare din partea băncilor comerciale sau împrumuturi de la AE din localitate, sunt aceleași ca și în alte sate, dar procentul mare la îndatorare face ca creditarea să nu fie o soluție pentru impulsivarea activităților economice. O soluție ar fi valorificarea remitențelor venite din străinătate, însă acest lucru este posibil numai în rezultatul implementării unei campanii de informare în localitate. Plus, pregătirea și stimularea cunoștințelor și transferului de know how („a ști cum”) la cetățenii cu inițiativă economică din localitate ar duce la animarea vieții economice.

Autoritățile locale nu au aprobat programe speciale de susținere și dezvoltarea a mediului economic și nu au stabilit facilități și scutiri de impozite și taxe pentru anumite categorii de antreprenori. În cadrul Primăriei nu este angajat un specialist pe domeniul economic și atragere a investițiilor. Agenții economici din localitate

achită în bugetul local impozitele și taxele locale: impozitul pe proprietate, taxele pentru amenajarea teritoriului, pentru unități comerciale/prestări servicii, etc.

3.4.2. Sectorul Agriculturii

Agricultura este ramura economică de bază, fiind specializată preponderent în cultivarea culturilor cerealiere și legumicole. Suprafața totală a terenurilor aflate în hotarele UAT constituie – **4128,06** ha.

3.5. Infrastructura

3.5.1. Fondul locativ

Suprafața totală a fondului locativ la 31.12.2022 este de 188 278 m², inclusiv în case particulare 188 278 m². Numărul total de gospodării/ curți este de 2008, dintre care circa 430 sunt părăsite, blocuri cu apartamente nu există.

3.5.2. Infrastructura Utilităților Publice

Infrastructura de transport: Lungimea totală a drumurilor din localitate este de 64 km,

- *Drumul de importanță națională* are lungimea de 16 km, care are îmbrăcăminte rigidă și este în stare excelentă.
- *drumul de importanță locală*, cu lungimea de 48 km, dintre care 40 km are îmbrăcăminte rigidă, fiind de o calitate bună.

În sat sunt 76 de străzi și 5 stații de așteptare, acestea fiind într-o stare bună.

Există 2 rute private de transport de pasageri, cu regularitate la fiecare oră, cu o capacitate zilnică de cca 400 persoane/zi.

Întreținerea drumurilor și deszăpezirea pe timp de iarnă. Organizarea acestui serviciu este divizată în dependență de gestiunea drumurilor. La nivel local serviciul lipsește. Drumurile locale aflate în responsabilitatea primăriei sunt deservite prin contractarea de către primărie a serviciilor necesare de la agenții economici locali.

Tabelul 14. Servicii informaționale și de telecomunicații:

Tipul	Operatorul	Calitatea (de la 1 la 7)*	Numărul estimativ al beneficiarilor	Costul mediu lunar
Telefonia mobilă	Orange, Moldcel, Unite	bună	2000	150
Internet dial-up	Moldtelecom	bună	1000	290
Internet broadband	Moldtelecom	bună	1000	290
Internet mobil	Orange, Moldcel, Unite	medie	2000	150
Internet Wi-Fi	Moldtelecom	medie	1000	290

Aprovizionarea cu apă. Satul Corlăteni dispune de un sistem de alimentare cu apă separate din sonde arteziene, care este renovat și în linii generale acoperă necesitățile localității. Circa 80% din gospodăriile locuibile din Corlăteni (1435 gospodării) beneficiază de acest serviciu. Populația este asigurată cu apă potabilă de calitate bună. Serviciul de alimentare cu apă este gestionat de către Întreprinderea Municipală „Corlăteni- Servcom”, al cărei fondator este consiliul local. Întreprinderea Municipală este dotată cu sediu separat, utilaj și instrumentariu corespunzător, autocamionetă.

Serviciul de Canalizare. În s.Corlăteni există un sistem de canalizare, moștenit din sistemul sovietic, și care la moment se află într-o stare avariata. În 2024 se planifică atragerea a 3748882 lei din Fondul Ecologic Național pentru reconstrucția stației de epurare a apelor uzate, proiectarea și reconstrucția rețelelor de canalizare cu conectarea unor obiective social-culturale și a circa 60 de gospodării la sistemul de canalizare. Construcția acestui sistem este în process de elaborare.

Sistem de evacuare a deșeurilor. Localitatea dispune de un sistem organizat de evacuare a deșeurilor. Serviciul este asigurat prin colectarea individuală, cu evacuarea de la poartă și transportarea centralizată a deșeurilor solide în cadrul proiectului „Sistem de colectare și transport al deșeurilor menajere pe raza microregiunii interraionale Râșcani –Drochia”. În cadrul proiectului dat, implementat cu suportul Agenției de Dezvoltare Regională Nord s-au procurat: 8000 de pubele, 116 euro- containere, un tractor cu șenile nou, un tractor MTZ-82 nou în complect cu remorcă, lamă frontală de dezșăpezire, încărcător din față și matură din spate, două automobile „Iveco” noi pentru transportarea deșeurilor; mobilier nou și calculatoare. La moment serviciul de colectare și transportare a deșeurilor este gestionat de către SRL „Salubricom Expert”, administrat de către consiliul de administrație alcătuit din primarii celor 7 localități antrenate în cadrul proiectului. Președinte al consiliului de administrație este primarul s.Corlăteni. În prezent, de acest serviciu beneficiază **2000** de gospodării, adică **99%** din numărul total de gospodării .

Rețele energetice. La rețele electrice sunt conectate 2008 gospodării individuale din localitate, ceea ce constituie 100% din numărul total de localități, instituțiile publice, întreprinderile individuale. Iluminarea stradală este asigurată aproape în totalitate, nefiind iluminate doar câteva străzi de la periferia localității.

Gazificarea. Pe teritoriul satului s-au construit **xxx** km de trasee de presiune medie și **xxx** km de presiune joasă pînă la contor. Traseele de gaze naturale sunt gestionate de SRL „Bălț-Gaz”, filiala Rîșcani. La moment sunt gazificate toate instituțiile publice din localitate și 1500 de gospodării, ceea ce corespunde cifrei de cca 75 % din numărul total de gospodării. Calitatea serviciului este apreciată a fi drept una buna și ar corespunde necesităților beneficiarilor.

Tabelul 15: Dinamica asigurării localității cu servicii edilitare:

Servicii edilitare	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Nr. gospodării</i>	2021		2012		2008
<i>Înzestrate cu apeduct</i>	1306		1355		1426
<i>Înzestrate cu canalizare</i>	-	-	-		-
<i>Asigurate cu gaze naturale</i>	1254		1258		1264
<i>Conectate la rețeaua telefonică</i>	-		-		-
<i>Conectate la rețeaua electrică</i>	2021		2012		2008
<i>Conectate la rețeaua de încălzire</i>	-		-		-
Nr. caselor noi date în exploatare	10		5		5

(Sursa: Primăria s.Corlăteni)

3.6. Buna guvernare și management

3.6.1. Gestionarea administrativă

Potrivit Legii privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006, **administrație publică locală** reprezintă totalitatea autorităților publice locale constituite, în condițiile legii, pentru promovarea intereselor generale ale locuitorilor unei unități administrativ-teritoriale.

APL Corlăteni este reprezentată de un personal competent, cu o bogată experiență în domeniu.

Autoritățile administrației publice locale sunt:

- Consiliul Local ca autoritate deliberativă
- Primăria ca autoritate executivă.

Consiliul Local a fost ales la alegerile locale din 2023 și este compus din 13 consilieri.

Tabelul 16. Structura AAPL, 2023

Gen	Primăria, persoane	CL, persoane
TOTAL	14	13
Bărbați	4	9
Femei	10	4

(Sursa: Primăria s. Corlăteni)

Primăria este structura funcțională care asistă primarul în exercitarea atribuțiilor sale legale, condusă de primar, care este autoritatea reprezentativă a populației și executivă a Consiliului local.

Tabelul 17. Aparatul primăriei, după sexe, vârste și vechime

Sexe/grupe de vârste	Număr persoane	Categoriile social - vulnerabile	Cu vechimea mai mică de 1 an	Cu vechimea mai mare de 10 ani
TOTAL	14	-	-	-
Bărbați	4	-	-	1
Femei	10	-	1	4
Grupe de vârstă				
sub 35 ani	1	-	-	-
35-50 ani	4	-	1	1

peste50 ani	9	-	-	4
-------------	---	---	---	---

(Sursa: Primăria, s. Corlăteni)

În cardul Primăriei activează 14 persoane, dintre care 10 femei și 4 bărbați. 14 persoane sunt cu o vechime în muncă mai mare de 1 an și 5 cu vechime mai mare de 10 ani. 4 din cei cu vechime mai mare de 10 ani au vârsta peste 50 ani.

Primăria dispune de sediu propriu, care este în stare bună și nu necesită reparații și are o suprafață totală de 320 m², care este suficientă pentru bună organizare și desfășurare a activităților APL.

Dintre utilitățile de care dispune edificiul Primăriei putem enumera:

- -conectarea la rețeaua centralizată de aprovizionare cu apă potabilă
- -în perioada rece a anului este utilizat cazanul cu gaze naturale
- -conectarea la rețele electrice și de internet/telefonie

Primăria se află în centrul satului și reprezintă un edificiu cu 2 etaje, care este adaptat pentru persoanele cu dizabilități locomotorii, cu pantă de acces pe lângă scările de la intrare. Accesul persoanelor cu dizabilități la etajul 2 este limitat.

Pentru a asigura o bună funcționare și pentru realizarea sarcinilor impuse de lege, în cadrul Primăriei sunt următoarele funcții: primar, secretar al CL, specialist în domeniul percepției fiscale, specialist în reglementarea regimului funciar, specialist recrutare-încorporare, contabili.

Serviciile administrative în satul Corlăteni sunt prestate de către Primarie. Date statistice privind numărul de persoane care au beneficiat de următoarele servicii prestate de APL pot fi vizualizate în următorul tabel:

Tabelul 18. Servicii prestate de APL

Denumirea indicatorilor	2020	2021	2022
Certificate de stare civilă	124	137	115
Indemnizației unice la nașterea copilului	-	-	-
Certificate de urbanism	78	108	80
Autorizații de construcții	27	39	53
Autorizații de funcționare a unităților comerciale (Notificarea privind inițierea activității de comerț - 2016)	15	9	11
Certificate de proprietate	-	-	-
Activități notariale	87	65	70
Altele	-	-	-

(Sursa: Primăria s. Corlăteni)

Primăria deține următoarele documente de politici publice:

- Statutul UAT
- Regulamentul de organizare și funcționare a aparatului Primăriei
- Strategie de dezvoltare socio-economică.
- Regulamentul Consiliului Local
- Plan de Dezvoltare Instituțională

Lipsește Profilul social-economic al localității.

Consiliul local este autoritatea deliberativă a satului constituit din 13 consilieri aleși în urma alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023. Din componența Consiliului local fac parte 4 femei (ceea ce constituie 31%) și 9 bărbați (69%).

Tabelul 19. Consiliul local, după sexe, vârste și vechime

Sexe/grupe de vârste	Număr persoane	Categorii social - vulnerabile	Cu studii superioare	Realeși
TOTAL	13			
<i>Bărbați</i>	9	-	8	6
<i>Femei</i>	4	1	4	1
<i>Grupe de vârstă</i>				
<i>sub 35 ani</i>	1	1	1	1
<i>35-50 ani</i>	2	-	1	1
<i>peste 50 ani</i>	10	-	10	5

(Sursa: Primăria s. Corlăteni)

În conformitate cu prevederile legislației în vigoare în cadrul Consiliului, în dependență de specificul local au fost create următoarele comisii consultative de specialitate:

1. Comisia consultativă de specialitate pentru activități economico – financiare, comerț, ordine publică și drept;
2. Comisia consultativă de specialitate pentru activități social-culturale, învățământ, sănătate publică și protecție socială;
3. Comisia consultativă de specialitate pentru agricultură, construcții, protecția mediului și amenajarea teritoriului.

Comisiile consultative de specialitate ale Consiliului local se întrunesc în ședințe ori de câte ori este necesar, la decizia Președintelui comisiei, dar nu mai rar de o dată în trimestru.

Transparența. Servicii de comunicare în masă care există în localitate: Buletin informativ, panou informativ, pagina web a localității, mijloace mass media locale și raionale.

Populația satului Corlăteni are acces parțial la informație, deoarece nu există radiou sau ziar local, însă tineretul are acces nelimitat la alte surse de informare mass-media, cum ar fi internetul, televiziunea digitală, publicații regionale și naționale.

Proiecte de dezvoltare comunitară în derulare. Tabelul de mai jos prezintă proiectele implementate în ultimii 4 ani.

Tabelul 20. Participarea în cadrul proiectelor de dezvoltare în ultimii 4 ani

Anii	Denumirea proiectului	Finanțator	Valoarea proiectului, mii lei	cofinanțare APL	beneficiari proiect
2019	Serviciu de colectare a deșeurilor	ADR NORD	752251,00	0	
2022-2023	Procurarea și instalarea centralei fotovoltaice la grădinița nr.2 din s. Corlăteni	GAL	320136,10	120136,10	
2022-2023	Construcția și instalarea terenului de tenis și dotarea cu utilaj sportiv în cadrul stadionului multifuncțional din s. Corlăteni	ADR Nord	986999,34	40711,65	
2022-2023	Procurarea tractorului și utilajelor agricole pentru amenajarea locală	AIPA	727660,00	145530	

(Sursa: Primăria s. Corlăteni)

La moment în derulare sunt 3 proiecte, lucrările cărora urmează a fi finisate până la sfârșitul anului 2024.

Securitatea locuitorilor. Obiectivul general al acestui sector de activitate îl reprezintă creșterea climatului de siguranță a cetățenilor, pe fondul întăririi ordinii și liniștii publice în satul Corlăteni. Rolul poliștilor de sector

este apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, a proprietății private și publice, prevenirea și descoperirea infracțiunilor, precum și respectarea ordinii și liniștii publice, în condițiile legii.

Numărul de crime comise pe teritoriul satului între anii 2019 – 2023 este în descreștere/creștere, astfel în 2019 s-au înregistrat 42 crime, iar în 2022 - 34. Crime cu caracter economic - 1.

3.6.2. Bugetul Local

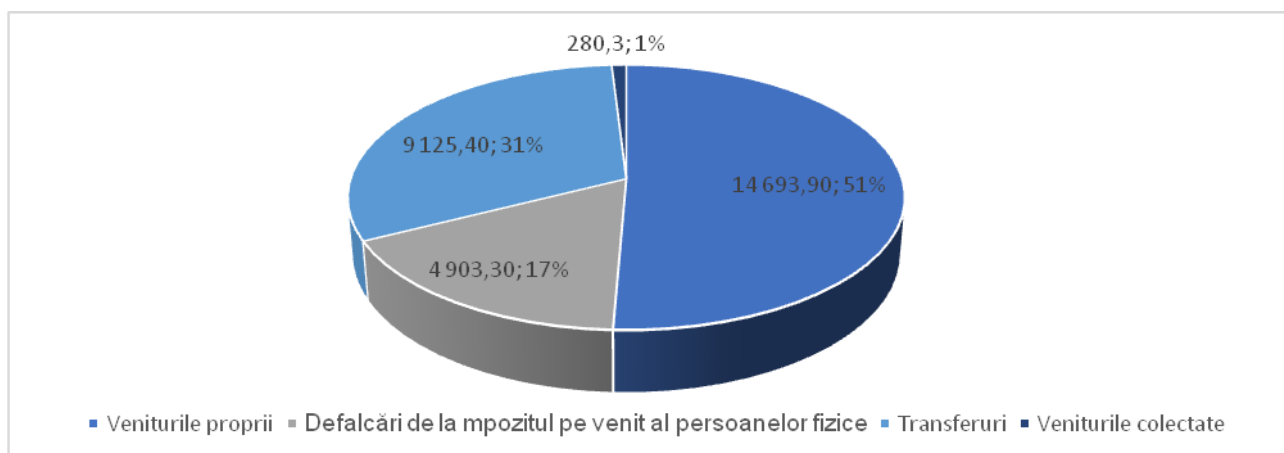
Fundamentarea, stabilirea limitelor și repartizarea cheltuielilor bugetare pe executori de buget și destinații se efectuează în exclusivitate de către autoritățile administrației publice locale, în concordanță cu domeniile de activitate și competențele care le revin în vederea funcționării lor și în interesul colectivității locale respective.

Cheltuielile aprobate în bugetele locale, reprezintă limite maxime care nu pot fi depășite. Contractarea de lucrări, servicii, bunuri materiale și efectuarea de cheltuieli se realizează de către executorii de buget doar cu respectarea prevederilor legale și în cadrul limitelor aprobate.

Investițiile în infrastructura locală țin preponderent de inițiativele autorităților pentru dezvoltarea instituțiilor de învățământ și a rețelelor de utilități.

Satul Corlăteni, ca și majoritatea comunităților de pe teritoriul Republicii Moldova, este dependent de transferurile de la bugetul de stat.

Veniturile bugetului local. În bugetul local s-au încasat venituri totale în valoare de cca 14,6 mln lei în 2022, fiind cu cca 66 % mai mare decât în anul 2019. Veniturile proprii constituie cca 34%, adică 4974,9 mii lei. Cea mai mare parte a veniturilor o constituie transferurile care reprezintă 62% - 9125,4 mii lei, ceea ce determină o dependență mare față de bugetul de stat. Veniturile obținute din Defalcări de la impozitul pe venitul persoanelor fizice reprezintă 1,7%, iar mijloacele speciale, cca 2%. Pentru anul 2023 au fost planificate 16 385 mln lei, dintre care 5,5 mln lei venituri proprii și 10,6 mln lei – transferuri.

Figura 4. Veniturile bugetului local 2022

Cu toate că ponderea veniturilor proprii este destul de mare, în comparație cu alte localități, și este în creștere, cu forțele proprii APL Corlăteni nu poate realiza și dezvolta servicii publice, deoarece resursele financiare de care dispune sunt prea mici, iar transferurile sunt cu destinație specială. În acest caz, cooperarea intercomunitară este o bună soluție pentru dezvoltarea de servicii publice, în special, pentru localitățile separate.

Cheltuielile bugetului local. În ultimii 4 ani se observă tendința de creștere a cheltuielilor totale, cu cca 66%. În structura cheltuielilor bugetului local cea mai mare pondere o înregistrează cheltuielile pentru întreținerea

învățământului, aproximativ 44,2% și instituțiile culturale, tineret și sport, aproximativ 11,5 %. Cheltuielile pentru gospodăria de locuințe și serviciilor comunale este de 13,2 %.

Tabelul 21. Evoluția structurii cheltuielilor bugetului local, 2019-2023, mii lei

<i>Denumirea indicatorilor</i>	<i>2019 (executat)</i>	<i>2020 (executat)</i>	<i>2021 (executat)</i>	<i>2022 (executat)</i>	<i>2023 (aprobat)</i>
Cheltuieli total	9717,3	10038,6	1369,0	14731,3	16822,2
Servicii de stat cu destinație generală	1778,3	1635,1	1747,5	2517,5	3025,3
Apărare națională	4,9	0,7	5,0	5,0	10,0
Ordine publică și securitate națională	-	-	-	-	-
Servicii în domeniu economiei	956,9	845,0	2258,0	1997,3	2284,8
Protecția mediului	-	-	-	-	-
Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale	1267,9	516,9	2502,0	1947,7	1942,0
Ocrotirea sănătății	-	-	-	-	-
Cultură, sport, tineret, culte și odihnă	1040,30	1741,6	1565,9	1695,0	2833,9
Învățământ	4580,7	5227,5	5563,7	6507,0	6606,2
Protecția socială	88,1	71,8	48,9	61,8	120

(Sursa: Primăria s. Corlăteni)

3.6.3. Gestionarea bunurilor imobile

Proprietatea satului Corlăteni este constituită din totalitatea bunurilor imobile proprietate publică, amplasate pe teritoriul administrativ al acesteia, care, la data intrării în vigoare a Legii nr. 523/1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, se aflau în administrarea/gestiunea sau în folosința autorității administrației publice locale, a instituțiilor bugetare/publice cu autogestiune subordonate acesteia, precum și din bunurile dobândite ulterior de acestea prin acte translativ de proprietate, cu excepția celor înstrăinate și a celor stabilite la art. 7 din Legea 29 privind delimitarea proprietății publice. Structura intravilanului satului este prezentată în tabelul următor:

Tabelul 22. Structura intravilanului localității

<i>Tipuri terenuri</i>	<i>Suprafață</i>
Total, inclusiv	5862.62 ha
<i>Intravilan</i>	354,56
<i>Terenuri sub construcții</i>	95,44
<i>Terenuri agricole</i>	4664,94
<i>Rezerva</i>	105,10
<i>Drumuri și cai de comunicație</i>	263,45
<i>Ape</i>	327,34
<i>Păduri</i>	51,79
<i>Alte terenuri</i>	-

(Sursa: Primăria s. Corlăteni)

În cadrul Primăriei activează un responsabil de gestionarea bunurilor comunitare specialist pentru reglementarea regimului funciar.

Tabelul 23. Tranzacții funciare 2021-2023

	2021	2022	2023
<i>Numărul tranzacțiilor</i>	15	6	2
<i>Suprafața teren., ha</i>	47,4862	11,2769	1,5129
<i>Valoarea totală, mii lei</i>	4105976,08	177745,43	11451,00

(Sursa: Primăria s. Corlăteni)

Conform datelor furnizate de către Primăria Corlăteni, constatăm că în ultimii 3 ani au fost înregistrate 23 tranzacții cu valoarea totală de 4 295 172,51 lei, suprafața totală a terenurilor fiind de peste 60 ha.

3.6.4. Societatea civilă

În satul Corlăteni își desfășoară activitatea Asociația Obștească „Asociația Băștinașilor „Inovare pentru Generații” din Corlăteni. Principalele obiective ale acestei asociații sunt:

- Consolidare spiritului civic participativ prin reunirea eforturilor intelectuale și organizatorice ale persoanelor fizice, care activează în acest domeniu;
- -Inițierea,realizarea, derularea, implementarea de proiecte și programe socio-economice

Proiecte implementate:

1. Comunicarea – Instrument de stimulare a bugetării participative;
2. Organizarea Tîrgului de Crăciun în parteneriat cu Primăria Corlăteni.

3.7. Analiza SWOT

În continuare se va prezenta analiza SWOT a localității, care vor fi folosite la elaborarea principalelor direcții strategice de dezvoltare a satului Corlăteni.

PUNCTE FORTE	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Sat mare din Nordul Moldovei • Acces direct la traseul național • Așezarea geografică favorabilă, pentru dezvoltarea socio-economică a satului (în apropierea mun. Bălți) • Parc amenajat și iluminat • Tineri activi și cetățeni implicați • Personalități notorii – băștinași ai satului Corlăteni • 86 de agenți economici activi • Funcționarea Fabricii de păsări – SA „Avicola” • Case de Ceremonii funcționale • Existența Aeroportului , dar care este în gestiunea statului • Localitatea este gazificată în proporție de 80% • Sistem de iluminare stradală asigurat în proporție de 80% • 90 % gospodării conectate la rețeaua de aprovizionare cu apă • Toate instituțiile publice conectate la apeduct • 8 km de drum asfaltat, iar 34 km în varianta albă • Serviciu intercomunitar de management al deșeurilor între 7 sate, gestionat de SRL „Salubricom Expert” • Existența punctelor de colectare a plasticului • Serviciu regulat de transportare a pasagerilor funcțional • Existența a 2 instituții preșcolare, cu 200 de beneficiari • Cadre didactice calificate care acoperă spectrul disciplinelor școlare • Biblioteci publice pentru maturi și pentru copii amenajate și dotate • 4 Colective artistice cu titlu „model” • Cămin Cultural funcțional • Tradiții, obiceiuri promovate și dansuri, șezători, Trguri de Crăciun organizate • Stadion cu teren de tenis și volei și teren de joacă amenajat și modernizat • Centru de sănătate cu staționar de zi funcțional • 4 medici de familie competenți • Administrație publică locală competentă și cu experiență • APL deschisă față de investitori • Experiență în scrierea și implementarea proiectelor • Implementarea proiectului de instalare a panourilor fotovoltaice la IET Nr.2 „Hulubaș” și izolarea termică • Centrul Unificat de Prestări a Serviciilor Publice Corlăteni – funcțional 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa gunoiștei autorizate amenajate • 80% de drum neasfaltat • Malurile râului Răut neamenajate • Lipsa campaniilor de salubritate a râului • Lipsa sistemului de canalizare centralizat • Lipsa sistemelor moderne de eficientizare a energiei • Lipsa unei piețe agricole amenajate • Lipsa izolării termice la IET nr.1 „Ursuleț” • Lipsa condițiilor pentru organizarea activităților în Căminul Cultural în perioada rece a anului • Lipsa locului de odihnă și agrement lângă bazinele acvatice • Lipsa spațiilor verzi în extravilanul localității (doar fișii de protecție) • Migrația tinerilor și a forței apte de muncă • Absența unui program coerent de informare privind protejarea mediului înconjurător (apă, aer, sol) • Insuficiența educației ecologice a populației • Insuficiența camerelor de baie în IET nr.2 „Hulubaș” si Caminul cultural • Buget local insuficient pentru întreținerea și exinderea infrastructurii satului • Declin demografic • Insuficiența serviciilor sociale care să deservească grupurile cu vulnerabilitate crescută din sat • Insuficiența spațiului pentru extinderea cimitirului • Lipsa condițiilor pentru desfășurarea activităților sportive și culturale în incinta IET nr.2 „Hulubaș” (sala festivă și sala de sport) • bazine acvatice neamenajate • PUG existent, dar care nu corespunde cerințelor actuale (învechi, din 1993) • Lipsa centrelor pentru persoanele vîrstnice și a celor defavorizate

<ul style="list-style-type: none"> • Funcționarea Asociației Băștinasilor OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI/RISURI
<ul style="list-style-type: none"> • Experiența în scrierea și implementarea proiectelor • Implicarea cetățenilor în soluționarea problemelor de interes local • Proximitatea de orașul Bălți (7km) • Cooperare intercomunitară în colectarea deșeurilor • Existența acordului de înfrățire cu 2 localități din România: - Acord de înfrățire între satul Corlăteni, raionul Rîșcani, Republica Moldova și orașul Dărmănești, județul Bacău, România și - Acordul de cooperare între satul Corlăteni, r-nul Rîșcani și comuna Dumbrăveni, județul Suceava, România • Sporirea gradului de interacțiune a APL cu cetățenii în diferite domenii • Colaborarea mai eficientă a APL cu agenții economici • Colaborarea cu ADR-Nord • Dezvoltarea businessului mic și mijlociu. • Implementarea tehnologiilor moderne în agricultură • Dezvoltarea voluntariatului în rândul diferitor categorii de cetățeni • Valorificarea oportunităților oferite de programele de finanțare naționale și externe 	<ul style="list-style-type: none"> • Insuficiența investițiilor • Instabilitatea politică • Reducerea activității Agenților Economici ca urmare a crizei economice • Migrația populației economic active • Plecarea masivă a tinerilor peste hotare • Calamități naturale • Inflația sporită • Cadru legislativ insuficient pentru sprijinul IMM-urilor • Îmbătrânirea populației • Poluarea continuă a mediului ambiant. • Posibilitate limitată de contribuție financiară din partea comunității • Corupția • Cadru legislativ ambiguu și instabil • Criza politică • Insuficiența mijloacelor financiare în bugetul local • Atitudine indiferentă a societății față de protecția mediului

4. Strategia de dezvoltare socio-economică

4.1. Viziunea comunității

Corlăteni – sat modern și curat, cu standarde de viață europene, atractiv pentru turiști, diasporă și localitățile vecine, în care locuiesc cetățeni activi și responsabili, cu multe familii reunite și fericite. O localitate cu infrastructură modernă, economie dezvoltată, servicii publice de calitate, administrație publică care promovează un proces decizional transparent și instituții instructiv-educative modernizate și frecventate de mulți copii.

Misiune

APL Corlăteni împreună cu comunitatea identifică probleme și propune soluții viabile, aplicând un proces decizional transparent și participativ, contribuie la atragerea investițiilor prin colaborare intercomunitară și crearea de parteneriate în vederea prestării serviciilor publice de calitate pentru cetățeni, dezvoltarea socio-economică a satului și ridicarea nivelului de trai.

4.2. Cadrul și direcțiile strategice

Direcția strategică 1. Crearea unei economii competitive, deschise pentru investiții și inovații

- Obiectiv specific 1.1.** Dezvoltarea sectorului de producere și modernizarea IMM.
- Obiectiv specific 1.2.** Modernizarea sectorului agricol și zootehnic, și îmbunătățirea calității produselor agricole
- Obiectiv specific 1.3.** Dezvoltarea capacităților în domeniul economic și promovarea produselor locale

Direcția strategică 2. Modernizarea infrastructurii, asigurarea durabilității serviciilor publice și a bunei guvernări

- Obiectiv specific 2.1.** Reabilitarea infrastructurii drumurilor locale.
- Obiectiv specific 2.2.** Reabilitarea infrastructurii de aprovizionare cu apă potabilă și crearea serviciului de canalizare.
- Obiectiv specific 2.3.** Asigurarea eficienței energetice a clădirilor și în domeniul iluminatului stradal.
- Obiectiv specific 2.4.** Modernizarea serviciului de gazificare a satului
- Obiectiv specific 2.5.** Sporirea securității publice și asigurarea bunei guvernări

Direcția strategică 3. Asigurarea accesului egal la servicii medicale de calitate și extinderea serviciilor de asistență socială

Obiectiv specific 3.1. Dezvoltarea și prestarea serviciilor medicale de calitate pentru cetățenii satului Corlăteni.

Obiectiv specific 3.2. Diversificarea serviciilor sociale

Direcția strategică 4. Promovarea valorilor spiritual – culturale și eficientizarea procesului educațional cu aplicarea tehnologiilor informaționale.

Obiectiv specific 4.1. Eficientizarea și modernizarea infrastructurii educaționale și asigurarea unei educații de calitate.

Obiectiv specific 4.2. Modernizarea instituțiilor culturale și valorificarea tradițiilor locale cu implicarea activă a persoanelor de diferite vârste

Obiectiv specific 4.3. Promovarea politicilor de tineret și implicarea tinerilor în viața comunitară.

Direcția strategică 5. Atragerea investițiilor pentru dezvoltarea turismului rural, protecția mediului ambiant și promovarea modului sănătos de viață.

Obiectiv specific 5.1. Dezvoltarea unui management eficient al deșeurilor solide

Obiectiv specific 5.2. Educația continuă a cetățenilor privind protecția mediului ambiant și promovarea modului sănătos de viață

Obiectiv specific 5.3. Dezvoltarea și amenajarea spațiilor verzi

Obiectiv specific 5.4. Dezvoltarea turismului rural

Obiectiv specific 5.5.

4.3. Planul de Acțiuni

Direcția strategică 1. Crearea unei economii competitive, deschise pentru investiții și inovații

Obiectiv specific 1.1. Dezvoltarea sectorului de producere și modernizarea ÎMM

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1.1.1. Procurarea utilajelor performante pentru producerea marfurilor eco	2024-2025	•AE	<ul style="list-style-type: none"> •Utilaj procurat performant •Ponderea mărfurilor produse 	1000000	10%-IMM 90%-fond de investitii Fonduri externe
1.1.2. Atragerea investițiilor prin crearea unui climat favorabil pentru activitatea investitorilor	2024-2027	•APL	<ul style="list-style-type: none"> •Suma investiției •Nr. investitori noi 	-	-
1.1.3. Crearea unei săli de sport (fitness)	2024-2025	•APL, AE	<ul style="list-style-type: none"> •Sală de sport creată •Nr. de beneficiari 	100	AE, Fonduri externe
1.1.4. Crearea unui parc IT	2024-2025	•AE	<ul style="list-style-type: none"> •Parc IT creat •Nr. de beneficiari 	100	AE, Fonduri externe

Obiectiv specific 1.2. Modernizarea sectorului agricol și zootehnic, și îmbunătățirea calității produselor agricole

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1.2.1. Reabilitarea infrastructurii agricole	2024 – 2026	•AE	•Infrastructură agricolă reabilitată	1 000	AE locali, Proiecte
1.2.2. Construcția și amenajarea unei pieți agricole pe teritoriul localității	2024	•Viceprimar	<ul style="list-style-type: none"> •Nr. producători care vor vinde producția •Accesibilitatea cumparatorului 	150 000	15%-APL 85%-fond de investitii
1.2.3. Construcția unui hambar pentru păstrarea deșeurilor selectate.	2024 – 2027	•AE	•Hambar construit	2 000	IFAD, AE, Bugetul local
1.2.4. Extinderea parcului de utilaje agricole	2024-2028	•AE	•Nr. Utilaje agricole procurate	700 000	Programul PARE

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1.2.5. Construcția sistemului de irigare	2024 – 2026	•AE	•Sistem de irigare funcțional	3 500	1+1, Fonduri UE, Donații IFAD, AIPA, AE

Obiectiv specific 1.3. Dezvoltarea capacităților în domeniul economic și promovarea produselor locale

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1.3.1. Atragerea investitorilor noi pentru inițierea activității economice în edificiile publice nefolosite	2024-2025	•APL	•1. Numarul investitorilor	----	
1.3.2. Participarea la târguri / expoziții a producătorilor cu produse locale	2024 – 2027	•AE	•Nr. de participanți la târguri / expoziții	5 anual	AE
1.3.3. Informarea și susținerea producătorilor locali în aplicarea la programe de susținere a antreprenorialului	2024 – 2027	•APL	•Nr. de aplicații înaintate la programele existente •Nr. de afaceri dezvoltate	-	IFAD, AIPA, ODIMM, Parteneri de dezvoltare
1.3.4. Stimularea vizitelor de studiu și workshop-uri în țară și de peste hotare	2024 – 2028	•APL, ONG cu profil economic	•2 vizite/schimburi de experiență anual	300	AE, Donatori
1.3.5. Activități de instruire a tinerilor în domeniul economic	2024 – 2028	•APL, AE	•Nr. persoane instruite	-	Buget local, Fonduri UE
1.3.6. Susținerea informațională și logistică a activităților economice inovative	2024 – 2027	•APL	•Nr. beneficiari	100	Buget local, Fonduri UE
1.3.7. Acordarea asistenței producătorilor locali în scrierea proiectelor de atragere	2024 – 2028	•APL, AE	•Nr. proiecte elaborate •Nr. AE asistați		Buget local, Parteneri de dezvoltare
1.3.8. a granturilor					

Directia strategică 2. Modernizarea infrastructurii locale, asigurarea durabilității serviciilor publice și a bunei guvernări

Obiectiv specific 2.1. Reabilitarea infrastructurii drumurilor locale

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2.1.1. Reparația capitală - asfaltarea str. Stefan cel Mare, str. Pacii si str. Stefan Damian (parțial)	2026-2027	•APL	•6 km de drum asfaltat		Buget local, Fonduri externe, Fondul Rutier
2.1.2. Pavarea str. Testemișanu	2024	•APL	•600 metri	600	Buget local, Fonduri externe Fondul Rutier
2.1.3. Pavarea str.31 August 1989 a)segment: str.Centrală - podul s.Singureni; b)segment: str.Ștefan Damian – str.Păcii.	2024-2026	•APL	•700 metri	700	Buget local, Fonduri externe Fondul Rutier -/-
	2024-2026		300 metri	300	
2.1.4. Amenajarea aleei pietonale: str-la Constantin Stamati	2024-2027	•APL	•500 metri	500	Buget local, Fonduri externe Fondul Rutier
2.1.5. Procurarea tehnicii pentru întreținerea drumurilor	2024 – 2027	•APL	•Tehnică procurată	700	Buget local, Fonduri externe
2.1.6. Amenajarea parcului central și a suprafeței din fața casei de cultură cu arbori și arbuști	2024-2026	•APL	•Parc amenajat •Nr. de beneficiari	700	Buget local, Fonduri externe Fondul Rutier

Obiectiv specific 2.2. Reabilitarea infrastructurii de aprovizionare cu apă potabilă și crearea serviciului de canalizare

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2.2.1. Elaborarea planului urbanistic general	2024 –	•APL	•Plan urbanistic elaborat	500	Buget local

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
	20226				
2.2.2.Modernizarea apeductului existent: (str. Stefan cel Mare, str. Pacii si str. Ștefan Damian (aproximativ total 5 km)	2024 - 2026	•APL	•5 km km traseu de aprovizionare cu apă și canalizare funcțional		Bugetul local, FEE, CR Roșcani, Fonduri UE, AIPA
2.2.3.Efectuarea activităților de întreținere a sistemului de apă potabilă	2024 – 2028	•„Servicii Comunale,,	•Nr.de lucrări executate	300	Buget local, Donatori
2.2.4.Instalarea a 2 stații de filtrare a apei	2024 – 2025	•APL	•2 stații de filtrare a apei funcționale	1 200	Buget local, FNDR, Fonduri UE, CR Rîșcani
2.2.5.Facilitarea conectării a tuturor instituțiilor publice la sistemul de canalizare central	2024 – 2026	APL, •Gospodăria comunală	•Nr. Instituții publice conectate	-	-
2.2.6.Facilitarea conectării a gospodăriilor private la sistemul de canalizare central	2024 – 2028	APL, •Gospodăria comunală	•Nr. Gospodării private conectate	-	-

Obiectiv specific 2.3. Asigurarea eficienței energetice a clădirilor și în domeniului iluminatului stradal

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2.3.1.Asigurarea independenței energo-energetice a IET nr.1 „Ursuleț” de la panourile solare	2024-2027	•APL	•Nr. de beneficiari •Panouri solare instalate		Bugetul local, FEE, CR Rîșcani, Fonduri UE, AIPA
2.3.2.Instalarea arborilor inteligenți/ solari pentru iluminare stradală	2024-2026	•APL	•50 de arbori inteligenți instalați •Nr. de beneficiari (tot satul)		Bugetul local, FEE, CR Rîșcani, Fonduri UE, AIPA
2.3.3.Clădiri neamenajate (școala mică veche, casa de cultura veche, casa de deservire socială) - care necesită	2024-2028	•APL	•	700 mii de lei	Atragerea de investitii Aplicarea la

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
reparație					proiecte
2.3.4.Dotarea si amenajarea a 5 străzi din localitate cu iluminare stradală	2024-2027	•APL	•5 strazi amenajate		Bugetul local, FEE, CR Rîșcani, Fonduri UE, AIPA
2.3.5.Asigurarea independenței energo-energetice a sediului Primăriei	2024	•APL	•Nr. beneficiari		Bugetul local, FEE, CR Rîșcani, Fonduri UE, AIPA
2.3.6.Asigurarea independenței energo-energetice a Căminului Cultural	2024	•APL	•Nr. beneficiari		Bugetul local, FEE, CR Rîșcani, Fonduri UE, AIPA

Obiectiv specific 2.4. Modernizarea serviciului de gazificare a satului

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2.4.1.Facilitarea conectării cetățenilor din categorii vulnerabile la gazoduct	2024-2028	•APL	•Nr. de beneficiari	-	Bugetul local, Fonduri externe, Contribuția locuitorilor

Obiectiv specific 2.5. Sporirea securității publice și asigurarea bunei guvernări

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2.5.1.Dotarea cu mobilier și echipament necesar a sediului Primăriei	2024 – 2026	•APL	Nr. mobilier procurat •Nr. echipament procurat	400	Bugetul local, Fonduri externe
2.5.2.Crearea unei pagini web comune a APL	2024-2026	APL	•Pagina web creata pentru toate serviciile	50	Bugetul local,

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
și a serviciilor publice		•Serviciile publice	publice •Nr de vizualizari		Fonduri externe
2.5.3.Implementarea unui sistem electronic de chestionare a populației pe probleme de interes local	2024 – 2025	•APL	•Sistem electronic de chestionare a populației funcțional •Nr. beneficiari	60	Bugetul local, Fonduri externe
2.5.4.Digitalizarea serviciilor publice și informarea cetățenilor	2024 – 2026	•APL	•Servicii publice și informare digitalizate	20	Bugetul local
2.5.5.Instalarea camerelor video la intrarea și ieșirea din sat	2024	•APL	•Nr. camere video instalate și funcționale	50	Bugetul local, Fonduri externe
2.5.6.Instalarea unui panou informativ digital prietenos vîrstnicilor	2024 – 2025	•APL	•Panou informativ digital instalat •Nr. beneficiari	20	Bugetul local, Fonduri externe
2.5.7.Identificarea problemelor și soluțiilor în comun cu cetățenii	2024-2028	•APL	•Crearea de sondaje de opinii		Buget local

Directia strategică 3. Asigurarea accesului egal la servicii medicale de calitate și extinderea serviciilor de asistență socială

Obiectiv specific 3.1. Dezvoltarea și prestarea serviciilor medicale de calitate pentru cetățenii satului Corlăteni

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
3.1.1.Renovarea încăperilor din incinta Centrului de Sănătate	2024-2025	•APL, Manager Centru de Sănătate	•Nr. încăperi medicale reparate		Buget local, CNAM,CR Rîșcani
3.1.2.Dotarea laboratorului Centrului de Sănătate cu utilaje și dispozitive medicale performante	2024-2026	•Manager Centru de Sănătate	•Servicii de laborator de calitate asigurate •Nr. dispozitive achiziționate •Nr. utilaje procurate	120	Buget local, CNAM,CR Rîșcani
3.1.3.Dotarea cu mobilier corespunzator	2024-2027	•Manager Centru	•Nr. unitati mobilier procurate		Buget local,

Activități	Perioada	Persoane/ responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
necesităților instituției		de Sănătate	•Nr. beneficiari		Fonduri externe
3.1.4. Crearea și dotarea cabinetului de masaj în Centrul de Sănătate	2024-2025	•Manager Centru de Sănătate	•1 cabinet funcțional		Buget local, Fonduri externe
3.1.5. Instruiri periodice in cadrul institutiilor de învățământ	2024-2028	•Manager Centru de Sănătate	•Nr. instruiri efectuate •Nr. beneficiari		Buget local, Fonduri externe
3.1.6. Asigurarea participării la cursuri de perfecționare pentru lucrătorii medicali	2024-2028	•MS al RM	•Nr. cursuri urmate	-	-
3.1.7. Campanii de informare despre importanța imunizării populației și despre riscurile bolilor transmisibile	2024-2028	•Manager Centru de Sănătate	•Nr. campanii promovate		Buget local, Fonduri externe
3.1.8. Instalarea panourilor fotovoltaice pentru CS	2024-2026	•Manager Centru de Sănătate	•Nr. panouri fotovoltaice instalate		Buget raional, Fonduri externe
3.1.9. Amejarea spații separate pentru medicii de familie și asist. medicale	2024-2025	•CS	•Nr. cabinete amenajate		Buget local, Fonduri externe
3.1.10. Aprovizionarea cu apă și canalizare a cabinetului medical de la IET nr.2 „Hulubaș”		•APL	•1 cabinet aprovizionat		Buget local, Fonduri externe

Obiectiv specific 3.2. Diversificarea serviciilor sociale

Activități	Perioada	Persoane/ responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
3.2.1. Deschiderea unui centru/azil pentru persoanele social vulnerabile	2027	•APL	•1 centru/azil funcțional •Nr. de beneficiari		Buget local, Fonduri externe
3.2.2. Crearea Cantinei sociale pentru persoanele vulnerabile – minim o masă în zi	2024-2028	•APL	•1 cantină funcțională •Nr. beneficiari		Buget local, Fonduri externe, ONG regionale din domeniu

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
3.2.3. Crearea unei spalatorii sociale	2024-2026	•APL	<ul style="list-style-type: none"> •3 mașini de spălat procurate •2 mașini de uscat procurate •900 de beneficiari 	600 000	Buget local, Fonduri externe
3.2.4. Crearea unui Centru de creație pentru tineri și persoane în etate social-vulnerabile	2026	•APL	<ul style="list-style-type: none"> •1 centru funcțional •1000 de beneficiari 		Buget local, Fonduri externe
3.2.5. Asigurarea serviciului de consiliere psihologică și logopedie în institutiile de educație timpurie	2024-2028	•Manager IET, APL	<ul style="list-style-type: none"> •2 psihologi angajați •2 logopezi angajați •Nr. beneficiari 		Buget local, Fonduri externe
3.2.6. Atragerea fondurilor pentru pregătirea specialiștilor în elaborarea proiectelor	2024 – 2028	•APL	<ul style="list-style-type: none"> •Nr. persoane instruite •Proiecte elaborate 	-	Buget local, Fonduri externe
3.2.7 Colaborarea cu AO în domeniul social (naționale și regionale)	2023 – 2028	•APL	<ul style="list-style-type: none"> •Nr. acorduri de colaborare 	-	-
3.2.8. Instalarea rampelor de acces și a barelor de susținere în instituțiile publice (unde nu există)	2024 – 2025	•APL	<ul style="list-style-type: none"> •Nr. rampe de acces instalate •Nr. beneficiari 	100	Bugetul local, Fonduri UE
3.2.9. Facilitarea unui transport pentru vîrstnici – taxi social	2024 – 2027	•APL	<ul style="list-style-type: none"> •Serviciu funcțional •Nr. beneficiari 	100	Fonduri externe, ONG din domeniu social

Directia strategică 4. Promovarea valorilor spiritual-culturale și eficientizarea procesului educațional cu aplicarea tehnologiilor informaționale

Obiectiv specific 4.1. Eficientizarea și modernizarea infrastructurii educaționale și asigurarea unei educații de calitate

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
4.1.1. Izolarea termică a IET Nr.1 „Ursuleț”	2024-2025	•Administrația instituției, APL	<ul style="list-style-type: none"> •Grădiniță termoizolată •140 de beneficiari 	2076,56 mii lei	Buget local, Buget raional, Bugetul

Activități	Perioada	Persoane/ responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
					instituției, Fonduri externe
4.1.2. Schimbarea ușilor la IET Nr.1 „Ursuleț”	2024-2025 urgent	•Administrația instituției, APL	•Nr. uși schimbate		Buget local, Buget raional, Bugetul instituției, Fonduri externe
4.1.3. Crearea, amenajarea și dotarea unei săli de sport IET Nr.1 „Ursuleț”	2024-2026 urgent	•Administrația instituției,APL	•Sală de sport bine dotată •140 de beneficiari		Buget local, Buget raional, Bugetul instituției, Fonduri externe
4.1.4. Crearea unei săli de sport și a unei săli festive dotate și amenajate IET Nr.2 „Hulubaș”	2024-2026	•Administrația instituției,APL	•Săli de sport si de festivități bine dotate •100 de beneficiari		Buget local, Buget raional, Bugetul instituției, Fonduri externe
4.1.5. Instalarea 2 blocuri sanitare IET Nr.2 „Hulubaș”	2024-2028 urgent	•Administrația instituției,APL	•Blocuri sanitare bine dotate •100 de beneficiari		Buget local, Buget raional, Bugetul instituției, Fonduri externe
4.1.6. Construcția unui depozit IETNr.2 „Hulubaș”	2024 urgent	•Administrația instituției,APL	•Depozit nou amenajat •100 de beneficiari		Buget local, Buget raional, Bugetul instituției, Fonduri externe
4.1.7. Amenajarea terenului de joacă IET Nr.2 „Hulubaș”	2024-2028 urgent	•Administrația instituției,APL	•Teren de joacă bine dotat •100 de beneficiari		Buget local, Buget raional, Bugetul instituției,

Activități	Perioada	Persoane/ responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
4.1.8. Dotarea fiecărei săli de clase cu calculator din Gimnaziul „V. Dumbrăveanu”	2024-2028 urgent	•Administrația instituției	•Săli de clase moderne •400 de beneficiari		Fonduri externe Buget local, Buget raional, Bugetul instituției, Fonduri externe
4.1.9. Completarea fondului de carte și literatură artistică din Gimnaziul „V. Dumbrăveanu”	2024-2028	•Administrația instituției	•Biblioteca școlară dotată cu manuale •400 de beneficiari		Buget local, Buget raional, Bugetul instituției, Fonduri externe
4.1.10. Asigurarea cu tehnologii muzicale moderne(boxe, microfon) a sălii de ședințe din cadrul primăriei și la Casa de Cultură	2024-2028	•Administrația instituției	•Tehnologii muzicale procurate •400 de beneficiari		Buget local, Buget raional, Bugetul instituției, Fonduri externe
4.1.11. Dotarea cabinetelor conform standardelor la gimnaziul „V.Dumbrăveanu”	2024-2026	•Director Liceu, APL	•Cabinete dotate •Nr. de beneficiari		Buget local, Buget raional, Bugetul instituției, Fonduri externe
4.1.12. Procurarea inventarului sportiv (mingi, saltele ș.a) pentru sala de sport la gimnaziu	2024	•Administrația instituției	•Sala de sport bine dotată cu echipament sportiv •400 de beneficiari		Buget local, Buget raional, Bugetul instituției, Fonduri externe
4.1.13. Dotarea sălii de educație muzicală, din Gimnaziul „V. Dumbrăveanu” cu tehnică specială (instrumente muzicale)	2024-2028	•Administrația instituției	•Sală de educație muzicală dotată •Nr. instrumente muzicale procurate •Nr. beneficiari		Buget local, Buget raional, Bugetul instituției, Fonduri externe

Activități	Perioada	Persoane/ responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
4.1.14. Dotarea cabinetului medical, din Gimnaziul „V. Dumbăveanu” cu echipament specific	2024-2028	•Administrația instituției, APL, centrul de sănătate	•Echipament procurat •Nr. de beneficiari		Buget local, Buget raional, Bugetul instituției, Fonduri externe

Obiectiv specific 4.2. Modernizarea instituțiilor culturale și valorificarea tradițiilor locale cu implicarea activă a persoanelor de diferite vârste

Activități	Perioada	Persoane/ responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
4.2.1. Repararea și modernizarea sălii de festivități a Căminului Cultural	2024-2028 urgent	•Director Cămin Cultural, APL	•Sală festivă reparată •Nr. beneficiari	100	Buget local, Fonduri UE, Donatori externi
4.2.2. Instalarea blocurilor sanitare în incinta căminului cultural	2024-2025 urgent	•Director Cămin Cultural, APL	•Blocuri sanitare instalate	30	Buget local, Fonduri UE, Donatori externi
4.2.3. Instalarea sistemului de încălzire în sala mare a căminului cultural	2024-2025	•Director Cămin Cultural, APL	•Sistem de încălzire instalat	50	Buget local, Fonduri UE, Donatori externi
4.2.4. Aprovizionarea cu apă potabilă a Căminului Cultural	2024-2028	•Director Cămin Cultural, APL	•Sistem de aprovizionare cu apă instalat	60	Buget local, Fonduri UE, Donatori externi
4.2.5. Organizarea și desfășurarea anuală a unui festival pentru promovarea tradițiilor, obiceiurilor și participarea cetățenilor din localitățile vecine	2024-2028 anual	•Director Cămin Cultural	•Nr. evenimente organizate •Nr. participanți	100	Buget local, Fonduri UE, Donatori externi
4.2.6. Dotarea Căminului Cultural cu tehnică modernă și mobilier corespunzător	2024-2028	•Director Cămin Cultural	•Tehnică procurată •Mobilier achiziționat •Nr. beneficiari	100	Buget local, Fonduri UE, Donatori externi
4.2.7. Asigurarea colectivelor artistice cu	2024-2028	•Director Cămin	•Echipamente achiziționate	50	Buget local,

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
echipament modern necesar dezvoltării acestora (tehnica muzicală, costume, încălțăminte)		Cultural •Coordonatorii colectivelor	•Tehnică procurată •Costume procurate •Nr. beneficiari		Fonduri UE, Donatori externi
4.2.8.Dotarea vestiarelor din icinta căminului cultural cu mobilier (scaune,dulapuri, cuiere)	2024 urgent	•Director Cămin Cultural	•Nr. mobilier procurat •Nr. beneficiari	30	Buget local, Fonduri UE, Donatori externi
4.2.9.Organizarea unui club de dans pentru seniori	2024-2028	•Director Cămin Cultural	•Club fondat •Nr. beneficiari •Nr. evenimente organizate	30	Buget local, Fonduri UE, Donatori externi
4.2.10.Amenajarea unei cladiri pentru sezătoare pentru persoanele vârstnice și cei interesați de tradiții și cultură	2024-2026	•APL, ONG	•Clădire pentru sezătoare amenajată •Nr. evenimente organizate •Nr. beneficiari	40	Buget local, Fonduri UE, Donatori externi
4.2.11. Crearea terenurilor de joacă pentru copii	2024-2026	-//-	Nr. terenurilor de joacă	300	Buget local, Fonduri UE, Donatori externi

Obiectiv specific 4.3. Promovarea politicilor de tineret și implicarea tinerilor în viața comunitară

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
4.3.1 Participarea tinerilor activi din sat la ședințele CL	2024 – 2028	•Grupul de inițiativă tinerilor	•Nr. tineri implicați •Nr. ședințe cu participarea tinerilor	-	-
4.3.2 Organizarea unor cluburi de creație pentru dezvoltarea multilaterală a tinerilor	2024-2028	•ONG ,APL	•Nr. evenimente organizate •Nr. participanți	50	Bugetul local, Programe destinate dezvoltării tinerilor Fonduri UE
4.3.3. Organizarea unor activități de salubritate a spațiilor verzi	2024-2028 periodic	•APL, Directori instituții	•Nr. evenimente organizate	75	Buget local, Fonduri UE,

Activități	Perioada	Persoane/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
4.3.4 Organizarea evenimentelor de dezvoltare a artei oratorice și exprimare a opiniei tinerilor	2024 – 2028	•APL, Grupul de inițiativă al tinerilor	•Nr. participanți •Nr. evenimente organizate •Nr. tineri implicați	10	Donatori externi Bugetul local, Programe destinate dezvoltării tinerilor
4.3.5 Dezvoltarea parteneriatelor cu ONG de tineret naționale și internaționale pentru organizarea activităților pe diverse domenii	2024 – 2028	•APL, DOTS	•Parteneriate stabilite •Nr. seminare organizate •Nr. beneficiari	-	Instituțiile de onvățământ, ONG-uri competente, Fonduri UE
4.3.6 Organizarea de conferințe, instruiți, școli de vară pentru tineri, în scopul dezvoltării abilităților antreprenoriale	2024 – 2028	•APL, Grupul de inițiativă al tinerilor	•Nr. de tineri beneficiari ai serviciilor de informare •Nr. activități organizate •	50	AO de tineret, Asociația Femeilor de Afaceri din Bălți
4.3.7 Implicarea tinerilor în acțiuni de instruire non-formală pe subiecte apropiate tinerilor	2024 – 2028	•APL, Grupul de inițiativă al tinerilor	•Nr. evenimente organizate •Nr. participanți	50	ONG-uri competente, Fonduri internaționale
4.3.8 Organizarea periodică a evenimentelor: "Seara filmului în aer liber" "Seara lecturii în aer liber" "Seara dansului"	2024-2028	•APL, Grupul de inițiativă al tinerilor, ONG, Director Camin Cultural	•Nr. evenimente organizate •Nr. participanți	10	Buget local, Fonduri internaționale
4.3.9 Crearea unui teatru de vară	2024-2028	•Grupul de inițiativă al tinerilor, ONG, Director Camin Cultural	•Nr. evenimente organizate •Nr. participanți	20	AO active în domeniul de tineret, Buget local, Fonduri internaționale
4.3.10 Crearea unui centru destinat acțiunilor de voluntariat pentru tinerii băștinași	2024-2028	•APL, ONG	•Centru creat •Nr. participanți •Nr. evenimente organizate	50	Buget local, Fonduri internaționale

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
4.3.11 Implicarea tinerilor în scrierea și implementarea proiectelor	2024-2028	•APL, Directori instituții de învățământ	•Nr. tineri implicați •Nr. proiecte implementate	-	-
4.3.12 Implicarea tineretului în amenajarea localității	2024 – 2028	•APL	•Nr. tineri mobilizați și implicați	-	-
4.3.13 Crearea unei săli de forță	2024	•APL	•Sală creată •Nr. de beneficiari	50	Buget local, Fonduri UE, Donatori externi, AE, Asociații sportive
4.3.14 Amenajarea și dotarea cu aparataj modern a „Discotecii pentru tineri” (în incinta Căminului cultural)	2024	APL, Director Cămin cultural	Discotecă amenajată	150	Buget local, Fonduri UE

Direcția strategică 5. Atragerea investițiilor pentru dezvoltarea turismului rural, protecția mediului ambiant și promovarea modului sănătos de viață

Obiectiv specific 5.1. Dezvoltarea unui management eficient al deșeurilor solide

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
5.1.1. Lichidarea gunoiștelor spontane	2024	•APL	•Gunoști lichidate	40	Buget local
5.1.2. Crearea platformelor de colectare a deșeurilor	2024 – 2028	•APL	•Platforme create	60	Buget local, FEN, Donatori externi
5.1.3. Amenajarea teritoriului gunoiștii	2024	•APL	•Gunoște amenajată	50	Buget local
5.1.4. Instalarea urnelor stradale	2024 – 2026	•APL	•Nr. urne instalate	70	Buget local, Fonduri UE, Donatori externi
5.1.5. Procurarea tehnicii și a tomberoanelor	2024-2026	•APL	•Tehnică procurată •Nr. tomberoane procurate	80	Buget local, Fonduri UE,

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
5.1.6. Crearea serviciului de colectare selectivă a deșeurilor	2024 – 2028	•APL	•Serviciu funcțional	100	Donatori externi Buget local, Fonduri UE, ADR-Nord
5.1.7. Organizarea campaniilor de informare privind colectarea selectivă a deșeurilor	2024 – 2025	•APL	•Nr. campanii organizate •Nr. persoane informate	20	Buget local, Fonduri UE, Donatori externi
5.1.8. Atragerea agenților economici în colectarea selectivă a deșeurilor	2024 – 2025	•APL	•Nr. agenți economici implicați	-	-

Obiectiv specific 5.2. Educația continuă a cetățenilor privind protecția mediului ambiant și promovarea modului sănătos de viață

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
5.2.1. Informarea continuă a cetățenilor privind consecințele negative a gunoiștilor asupra mediului	2024 – 2028	•APL	•Nr. cetățeni informați și conștienți •Nr. evenimente organizate	50	Proiecte
5.2.2. Organizarea seminarelor de informare despre importanța protecției mediului, la școală, grădiniță și APL	2024 – 2028	•APL •Directori instituții	•Nr. seminare organizate •Nr. persoane instruite	30	Bugetul local, FEN, Fonduri externe
5.2.3. Organizarea unui grup de voluntari pentru supravegherea menținerii ordinii publice și menținerii curățeniei	2024 – 2027	•APL	•Grup de voluntari creat •Pastrarea curateniei in locurile publice •Mentinerea ordinii publice	-	Proiecte

Obiectiv specific 5.3. Reabilitarea și amenajarea bazinelor acvatice și a zonelor verzi ale satului

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
5.3.1.Organizarea Campaniei de înverzire a satului: - Identificarea spațiului pentru plantarea arborilor - Selectarea eficientă a soiurilor de arbori corespunzător zonei - Procurarea arborilor - Plantarea copacilor	2024-2028	•APL	•Spațiu identificat •Nr. arbori și arbuști plantați •	90	Buget local, CR, AE locali, Fonduri UE, Parteneri de dezvoltare
5.3.2.Amenajarea terenului de lângă iazul din localitate pentru jocuri sportive și distractive pentru tineret	2024-2028	•APL, Agenți Economici	•Teren amenajat •Nr. vizitatori •Nr.eventimentelor organizate		Buget local, CR, AE locali, Fonduri UE, Parteneri de dezvoltare
5.3.3.Curățirea și amenajarea luncii râului Răut: -Efectuarea lucrărilor de salubritate a albiei râului Răut -Plantarea arborilor -Instalarea foșoarelor -Instalarea tomberoanelor	2024-2028	•APL, Agenți Economici	•Nr. campanii de salubritate organizate •Nr. catamarane și bărci procurate •Nr. arborilor plantați •Nr. foșoare instalate •Plajă amenajată •Nr. cabine de schimb instalate •Nr umbrele procurate și instalate •Nr. tomberoane instalate	100	Buget local, CR, AE locali, Fonduri UE, Parteneri de dezvoltare
5.3.4.Menținerea și plantarea fișiiilor forestiere	2024 – 2028	•APL •MoldSilva	•46 ha plantate	40	Bugetul local, Donații externe
5.3.5.Organizarea periodică a campaniilor de salubritate a bazinelor acvatice și a spațiilor verzi	2024 – 2028	•APL	•Nr. campanii organizate •Nr. participanți	100	Bugetul local, FEN, Fonduri externe, AE, Parteneri de dezvoltare
5.3.6.Amenajarea locurilor de agrement în preajma iazurilor: -Plantarea copacilor	2024– 2028	•APL	•Iazuri amenajate •Nr. copaci plantați	40	Bugetul local, Parteneri de dezvoltare,

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
-Instalarea urnelor -Instalarea foișoarelor			•Nr. urne instalate •Nr. foișoare instalate		Fonduri UE, AE

Obiectiv specific 5.4. Dezvoltarea turismului rural

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
5.4.1.Crearea grupului de lucru pentru valorificarea potențialului turistic	2024	•Primar	•1 grup de lucru creat	-	Bugetul local, Parteneri de dezvoltare
5.4.2.Integrarea în traseul turistic Costești Stînca și includerea punctelor de atracție turistică	2024 – 2026	•APL	•Traseu turistic •Nr puncta de atracție turistică identificate	-	Bugetul local, Parteneri de dezvoltare
5.4.3.Reabilitarea și amenajarea Muzeului local: -Transformarea muzeului într-un Centru cultural și educativ al comunității -Organizarea vizitelor/ excursiilor regulate în cadrul muzeului local -Dotarea cu tehnică -Procurarea mobilierului -Procurarea exponatelor	2024-2027	•APL, Director muzeu	•Muzeu reabilitat și amenajat •Muzeu-Centru cultural și educativ •Tehnică procurată •Mobilier procurat •Exponate achiziționate •Nr. beneficiari	100	Bugetul local, Parteneri de dezvoltare, Fonduri UE
5.4.4.Organizarea târgurilor și expozițiilor de meșteșugărit și a obiectelor de artizanat	2024 – 2028	•APL	•Nr. târguri și expoziții organizate •Nr. beneficiari	100	Bugetul local, Parteneri de dezvoltare
5.4.5.Identificarea si amenanjarea caselor de locuit de stil vechi	2024-2028	•APL	•Case restaurate •Nr. vizitatori	150	Bugetul local, Fonduri UE, AE

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
5.4.6.Diversificarea ofertelor turistice (turismul agricol, ecologic, etc.)	2024-2028	•APL, Agentii de turism	•Nr. oferte turistice •	3 000	Buget local, CR, AE locali, FNDR, Fonduri UE
5.4.7.Dezvoltarea infrastructurii de deservire a turiștilor	2024-2028	•APL, AE, Agentii de turism	•Servicii de calitate •Infrastructură dezvoltată •Nr. de vizitatori		Buget local, CR, AE locali, FNDR, Fonduri UE

4.4. Cadrul de monitorizare și evaluare

Etape de implementare

Succesul realizării Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a satului Corlăteni depinde, în mare măsură, de participarea tuturor locuitorilor în procesul de implementare și monitorizare a acesteia, de prezența unei coaliții încheiate în societate. În procesul realizării Strategiei vor fi implicați mai mulți actori, fiecare urmând un scop special, îndeplinind rolul de implementator al acțiunilor planificate. Aceștia sunt:

1. Administrația publică locală (Consiliul Local, Primarul, Primăria)
2. Locuitorii satului
3. Societatea civilă
4. Agenții economici
5. Structuri externe (Consiliul Raional, Guvernul, localitățile înfrățite, Organizațiile internaționale).

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a satului Corlăteni poate fi divizată convențional în 3 etape:

1. **Adoptarea SDSE.** În cadrul acestei etape, Strategia de dezvoltare va fi supusă dezbaterilor în cadrul Audierilor publice organizate de către Primărie. După dezbateri și ajustarea propunerilor și recomandărilor făcute, Strategia va fi înaintată Consiliului Local spre aprobare. După aprobarea strategiei, Primăria va coordona elaborarea planurilor de acțiuni trimestriale și anuale privind realizarea strategiei în conformitate cu Planul Strategic de Acțiuni.
2. **Implementarea SDSE** se va efectua prin realizarea acțiunilor, activităților, măsurilor și proiectelor concrete de implementare. Pentru fiecare acțiune, proiect vor fi stabilite obiective, planul activităților necesare, perioada de desfășurare (durata), responsabilii și partenerii care vor realiza proiectul. De asemenea, vor fi identificate și asigurate sursele de finanțare a proiectelor propuse spre implementare.
3. **Monitorizarea SDSE.** În perioada de implementare, responsabilii de realizarea planului de acțiuni vor raporta îndeplinirea activităților, proiectelor și atingerea obiectivelor specifice. Monitorizarea proiectelor, acțiunilor și strategiilor se va efectua prin intermediul Indicatorilor de implementare stabiliți. În cazul în care se vor identifica devieri de la Planul Strategic de acțiuni vor fi inițiate măsuri de corectare sau ajustare a acestui plan.

4.4.1. Monitorizarea strategiei

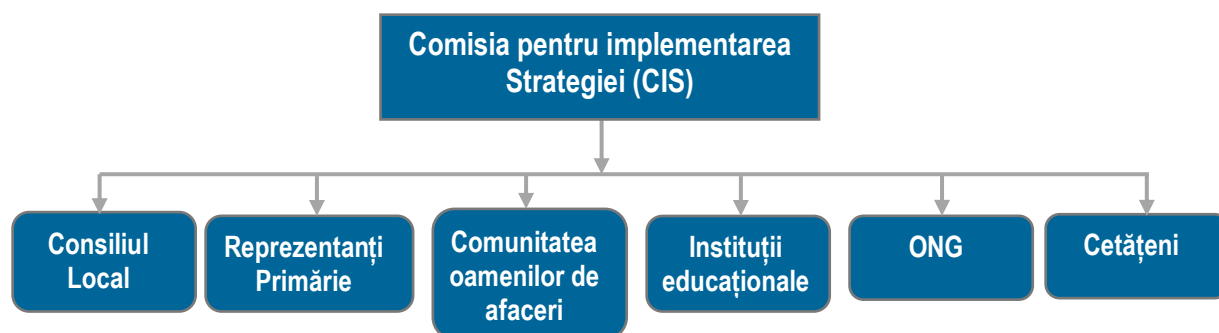
Procesul de monitorizare a strategiei constă în:

- evaluarea atingerii obiectivelor strategice și obiectivelor specifice care va fi realizată prin intermediul indicatorilor de implementare
- raportarea rezultatelor evaluării.

Monitorizarea implementării strategiei se va efectua de **Comisia pentru Implementarea Strategiei** (în continuare CIS). CIS va fi creată prin Decizia Consiliului Local cu statut de Comisie obștească pe lângă Consiliul local și Primărie, în componența căreia va fi asigurată reprezentarea tuturor factorilor implicați în dezvoltare:

- Consiliul local (președinții comisiilor consultative de specialitate sau consilieri locali)
- Reprezentanți Primărie (Primarul, 2 – 3 specialiști)
- Comunitatea oamenilor de afaceri
- Instituții educaționale (directori instituții de învățământ)
- Organizații non-guvernamentale (reprezentanți ai ONG-ilor ce activează în domeniul protecției mediului, social, apărarea drepturilor omului și de tineret, etc.)

- Cetățeni. (grupul va fi reprezentativ și va include tineri, persoane dezavantajate, număr proporțional de femei și bărbați, reprezentanți ai diverse grupuri sociale sau etnice).

Structura cadrului instituțional de monitorizare și implementare a Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a satului CORLĂTENI

Responsabilitățile de bază ale CIS pentru implementarea strategiei constau în:

- Planificarea acțiunilor
- Elaborarea și promovarea adoptării deciziilor privind acțiunile de implementare
- Coordonarea activităților de implementare a acțiunilor și proiectelor de dezvoltare
- Coordonarea activităților de atragere a surselor financiare alternative în scopul realizării problemelor identificate
- Monitorizarea implementării planului de acțiuni
- Elaborarea rapoartelor și prezentarea lor către Consiliul Local
- Acordarea asistenței tehnice și consultative în toate domeniile
- Elaborarea și dezbateră proiectelor prioritare de dezvoltare
- Analiza deciziilor privind diverse probleme ale comunității
- Elaborarea și inițierea modificărilor în strategie
- Elaborarea studiilor și proiectelor de dezvoltare, etc.

CIS își va desfășura activitatea în ședințe care se vor desfășura cel puțin o dată la 6 luni.

Un rol important în procesul de implementare a strategiei îl are Consiliul Local, care se va ocupa nemijlocit de monitorizarea și evaluarea procesului de implementare a Planului de acțiuni. Competențele Consiliului Local se vor axa pe:

- Coordonarea activităților de antrenare a populației în acțiunile de realizare a proiectelor
- Promovarea dialogului permanent cu locuitorii, asigurarea transparenței în activitatea APL
- Încurajarea voluntarilor în diverse activități publice
- Stimularea și coordonarea conlucrării actorilor comunității în realizarea obiectivelor comune ale Strategiei
- Parteneriatul cu APL, ONG, agenții economici în ceea ce privește implementarea, monitorizarea și evaluarea Planului de acțiuni a Strategiei.

Raportarea implementării strategiei se va efectua prin elaborarea și prezentarea de către responsabilii de implementare a rapoartelor către CIS privind realizarea Planului de acțiuni și a obiectivelor specifice. Anual CIS va prezenta Consiliului Local raportul de evaluare a implementării Strategiei.

Obiect Monitorizare	Elaborator/ Destinatar	Raport	Descriere
Realizarea obiectivelor	CIS și Consiliul Local	Rapoarte semestriale/ anuale	Raport bazat pe analize, sondaje a locuitorilor pentru evaluarea impactului implementării strategiei
Realizarea acțiunilor, proiectelor	Responsabili de implementare	Raport semestrial sau după finisarea activității	Rapoarte prezentate de responsabilii de implementare privind îndeplinirea acțiunilor, proiectelor

Evaluarea implementării Strategiei se va efectua prin analiza indicatorilor de dezvoltare. Pentru fiecare acțiune planificată sunt stabiliți anumiți indicatori de implementare. În baza informațiilor furnizate de la responsabilii de implementare, beneficiari sau instituții specializate se va stabili nivelul și gradul de implementare a acțiunilor și atingere a obiectivelor fixate.

Riscuri și impedimente de implementare

Realizarea efectivă a acțiunilor propuse în Strategia de dezvoltare poate fi împiedicată de prezența anumitor riscuri și impedimente de implementare. Riscurile și impedimentele aferente implementării strategiei de dezvoltare pot fi divizate în două categorii:

- ✓ interne
- ✓ externe

Domeniu	Descriere
Riscuri și impedimente interne	
Managementul implementării strategiei	<ul style="list-style-type: none"> • Confruntări de interese privind implementarea strategiei • Prevalarea intereselor personale • Resurse financiare limitate • Lipsa capacității de atragere a investițiilor
Parteneriat	<ul style="list-style-type: none"> • Neconlucrarea autorităților publice locale cu sectorul de afaceri și comunitatea • Indiferența și neimplicarea populației în susținerea activităților • Lipsa de experiență a structurilor societății civile și neimplicarea lor • Neimplicarea partenerilor internaționali
Dezvoltarea economică	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa interesului din partea comunității de afaceri în dezvoltarea bazei economice locale
Social	<ul style="list-style-type: none"> • Resurse limitate pentru acordarea asistenței sociale • Pauperizarea continuă a populației • Emigrarea forței de muncă
Mediu	<ul style="list-style-type: none"> • Populație neconștientizată privind efectele poluării mediului
Riscuri și impedimente externe	
Cadrul politico-juridic	<ul style="list-style-type: none"> • Instabilitatea cursului politic • Contradicția și instabilitatea legislației în vigoare
Relații parteneri externi	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa conlucrării cu autoritățile publice raionale și centrale
Starea economiei	<ul style="list-style-type: none"> • Potențial investițional redus • Inaccesibilitatea piețelor de desfacere de peste hotare • Infrastructură de afaceri nedezvoltată • Risc de țară

Anexe

Anexa 1. Portofoliul de proiecte (5 fise de proiecte)

Fișa de proiect 1.

Titlul proiectului:	Modernizarea sistemului de aprovizionare cu apă			
Obiectiv:	Creșterea calității apei potabile livrate către locuitorii satului Corlăteni			
Localizare:	Satul Corlăteni, r-nul Rîșcani			
Succintă descriere proiect:	Prin prezentul proiect intenționăm să modernizăm și să eficientizăm sistemul de pompare a apei în apeductul centralizat al localității, ceea ce va reduce cheltuielile pentru buna funcționare a sistemului și va soluționa problema deficitului de apă și calității ei în unele zone ale localității.			
Activități cheie:	Montarea unui turn de apă cu volumul de 30m ³ pentru aprovizionarea străzilor situate în pantă (strada Ștefan cel Mare și strada Păcii). Schimbarea unei pompe vechi cu de 40 kW pe o pompă pe 20 kW care ar avea aceeași productivitate dar cu chetuieli mai puține. Instalarea panourilor fotovoltaice care să genereze curent suficient pentru funcționarea pompelor de apă cu minimizarea cheltuielilor de întreținere.			
Rezultate așteptate:	Va crește gradul de mulțumire în rândul cetățenilor prin faptul că aceștia vor fi asigurați cu apă potabilă de înaltă calitate cu livrare continuă și mai ales păstrarea prețului existent. Reducerea cheltuielilor și acumulare de mijloace financiare care vor fi reinvestite la rândul lor în modernizarea continuă și permanentă a sistemului.			
Statutul proiectului:	Aprobat spre finanțare, în proces de elaborare a documentației tehnice			
Responsabil și parteneri de implementare:	Primarul s.Corlăteni			
Durată estimativă:	1 an			
Costuri estimative:	2 101 000 lei			
Potențiale surse de cofinanțare:	Primăria s.Corlăteni			
Plan de acțiuni detaliat				
Activități cheie	Termen	Responsabil	Cost estimativ	Sursa
1. Renovarea sondei	Mai 2024	Primarul	500 000	APL, PCM
2. Montarea turnului de apă	Iunie 2024	Primarul	400 000	APL, PCM
3. Schimbarea rețelei de apă (300m)	Iunie 2024	Primarul	300 000	APL, PCM
4. Instalarea panourilor fotovoltaice	August 2024	Primarul	500 000	APL, PCM
5. Amenajarea teritoriului	Septembrie 2024	Primarul	400 000	APL, PCM
6. Promovarea proiectului	Pe durata întregului proiect	Viceprimar a	1000	APL

Fișa de proiect 2.

Titlul proiectului:	Reducerea/eliminarea gunoștei neautorizate de pe teritoriul satului Corlăteni
Obiectiv:	Creșterea calității aerului / protecția mediului în localitatea Corlăteni.
Localizare:	Satul Corlăteni, r-nul Rîșcani
Succintă descriere proiect:	Scopul acestui proiect este de a reduce poluarea aerului, a apei și a solului și de a reduce presiunea asupra mediului. Principalele activități vizează lichidarea unei porțiuni din gunoștea existentă și prevenirea noilor depozități de gunoi în zona recultivată. Proiectul va fi promovat la nivel local și inclusiv ne propunem implicare cetățenilor la aceste acțiuni, astfel vom crește și gradul de conștientizare a populației privind necesitatea protecției mediului și impactul asupra sănătății populației.
Activități cheie:	Contractarea privind achiziția de lucrări, servicii și mărfuri. Activități de recultivare, Instalarea gardului de protecție Instalarea camerelor de supraveghere Plantarea copacilor. Promovarea proiectului
Rezultate așteptate:	Reducerea suprafeței gunoștei cu 3,5 ha prin recultivarea acesteia. Reducerea focarelor de incendiu. Sporirea calității aerului și a apei. Prevenirea depozitării ulterioare a deșeurilor prin protejarea zonei cu plasă metalică. Prevenirea incendiilor deșeurilor prin supravegherea video a zonei. Creșterea gradului de conștientizare a populației privind necesitatea protecției mediului.
Statutul proiectului:	Trecut în etapa a doua de evaluate de către Fondul Național pentru Mediu
Responsabil și parteneri de implementare:	Primarul s. Corlăteni
Durată estimativă:	12 luni
Costuri estimative:	1 02 122 lei
Potențiale surse de cofinanțare:	APL

Plan de acțiuni detaliat

Activități cheie	Termen	Responsabil	Cost estimativ	Sursa
1. Contractarea privind achiziția de lucrări, servicii și mărfuri	Iunie 2024	Primar, Contabil	-	APL
2. Activități de recultivare	Iulie 2024	Primar	886 972	APL, FNM
3. Instalarea gardului de protecție	August 2024	Primar	97 200	APL, FNM
4. Instalarea camerelor de supraveghere	August 2024	Primar	40 350	APL, FNM
5. Plantarea copacilor.	Octombrie 2024	Primar	3 600	APL, FNM
6. Promovarea proiectului	Pe toată durata proiectului	Viceprimar	1 000	APL

Fișa de proiect 3.

Titlul proiectului:	Baie publică și spălătorie socială pentru locuitorii satului Corlăteni
----------------------------	---

Obiectiv:	Asigurarea condițiilor optime de igienă pentru persoanele în etate și cele nevoiașe
Localizare:	Satul Corlăteni, r-nul Rîșcani
Succintă descriere proiect:	Proiectul are drept scop crearea Băii publice și a Spălătoriei sociale pentru persoanele în etate și a celor care trăiesc la limita sărăciei și care se confruntă cu condiții de igienă nesatisfăcătoare
Activități cheie:	- Construcția, dotarea și amenajarea Băii publice. - Efectuarea lucrărilor de amenajare și dotare a spălătoriei sociale.
Rezultate așteptate:	Baie publică construită și dotată. 250 persoane beneficiare ai Băii publice. Spălătorie amenajată și dotată. 350 persoane beneficiare ai Spălătoriei sociale. Îmbunătățirea calității vieții și a igienei în rândul persoanelor în etate și a celor nevoiașe . Crearea Băii publice și a Spălătoriei sociale este un raspuns la problemele persoanelor în etate și a celor care trăiesc la limita sărăciei care se confruntă cu condiții de igienă nesatisfăcătoare .
Statutul proiectului:	
Responsabil și parteneri de implementare:	APL, Consiliul Raional Rîșcani, ONG din domeniul social
Durată estimativă:	10 luni
Costuri estimative:	1 000 000 lei
Potențiale surse de cofinanțare:	Fonduri UE, UNDP, AE.

Plan de acțiuni detaliat

Activități cheie	Termen	Responsabil	Cost estimativ	Sursa
1.Construcția Băii publice	6 luni	APL	600 000	Fonduri UE, AE, Donații
2.Amenajarea și dotarea băii publice	3 luni	APL	100 000	Fonduri UE, AE, Donații
3.Amenajarea spălătoriei	4 luni	APL	100 000	Fonduri UE, AE, Donații
4.Dotarea spălătoriei cu tehnică specializată	3 luni	APL	200 00	Fonduri UE, AE, Donații

Fișa de proiect 4.

Titlul proiectului:	Dezvoltarea turismului rural în satul Corlăteni
Obiectiv:	Dezvoltarea turismului rural în
Localizare:	Satul Corlăteni, r-nul Rîșcani
Succintă descriere proiect:	Asigurarea unui cadru adecvat pentru desfășurarea optimă a activităților culturale, artistice și sportive și atragerea turiștilor în satul Corlăteni, r-l Rîșcani pentru dezvoltarea armonioasă a localității, precum și promovare potențialului turistic al satului și crearea condițiilor de odihnă și agrement pentru locuitori.

Activități cheie:	1.Crearea unei zone de odihnă și agrement multifuncționale. 2.Organizarea evenimentelor de promovare a potențialului turistic al satului 3.Crearea și amenajarea Muzeului Satului.			
Rezultate așteptate:	Pavaj instalat. 1 scenă de vară construită. 100 copaci decorativi plantați. Sistem Wi-Fi instalat. 15 bănci instalate. 1 teren de joacă modern pentru copii amenajat. Sistem de iluminare instalat. 20 urne pentru gunoi instalate. 20 scaune lungi în fața scenei instalate. 1 havuz funcțional. Nr. și tipul de festival organizate. Un cuptor al satului construit. Căsuță bătrânească amenajată în stil tradițional. Grad sporit de educație a tinerei generații. Grad sporit de turiști în comunitate. Valori culturale promovate. Organizarea rațională și eficientă a timpului liber a locuitorilor satului Corlăteni Număr sporit de evenimente culturale și artistice.			
Statutul proiectului:				
Responsabil și parteneri de implementare:	APL, Consiliul Raional Rîșcani, ONG cu profil ecologic.			
Durată estimativă:	24 luni			
Costuri estimative:	1 300 000 lei			
Potențiale surse de cofinanțare:	Fonduri UE, AE, UNDP			
Plan de acțiuni detaliat				
Activități cheie	Termen	Respon- sabil	Cost estimat v	Sursa
1.Construcția 1 scenă de vară	5 luni	APL	400 000	Fonduri UE, AE, UNDP
2.Amenajarea zonei de odihnă și agrement	6 luni	APL	550 000	Fonduri UE, AE, UNDP
3.Amenajarea Muzeului satului și procurarea exponatelor	5 luni	APL	250 000	Fonduri UE, AE, UNDP
4.Organizarea periodică a festivalurilor	24 luni	APL	100 000	Fonduri UE, AE, UNDP

Fișa de proiect 5.

Titlul proiectului:	Extinderea Parcului de utilaje agricole în satul Corlăteni
Obiectiv:	Sporirea rentabilității, creșterea productivității și competitivității culturilor agricole în satul Corlăteni.
Localizare:	Satul Corlăteni, r-nul Rîșcani
Succintă descriere proiect:	Cunoștințe antreprenoriale reduse și insuficiența utilajelor agricole performante sunt un impediment pentru impulsivitatea afacerilor în rîndul AE, inclusive în rîndul tinerilor. Drept urmare proiectul își propune să sporească competitivitatea AE locali pe plan regional și național, va stimula producerea

	produselor agricole de calitate și va spori capacitatea de promovare a produselor autohtone, precum și creșterea calității acestora.
Activități cheie:	1. Procurarea utilajelor și tehnicii agricole moderne. 2. Asigurarea participării a 20 de tineri la cursurile de instruire antreprenorială și elaborarea planului de afaceri.
Rezultate așteptate:	Tehnică agricolă procurată: 1 grapă cu discuri. 1 Combinator de prelucrare a solului. 1 scarificator. 1 tractor de clasa a 3 – a . 1 plug reversibil. 1 combină “ Class ”- pentru recoltarea cerealelor. utilaj modern de procesare a grâului și porumbului. 1 agregat combinat pentru efectuarea a 4 operațiuni agricole (dezmireștire, afinare, încorporarea semințelor, tăvălugire). 1 agregat pentru aplicarea îngrășămintelor foliare. 20 de tineri instruiți 15 locuri de muncă create Sporirea productivității culturilor agricole. Creșterea volumului de vânzări. Creșterea numărului de locuri de muncă. Sporirea bugetului local.
Statutul proiectului:	
Responsabil și parteneri de implementare:	APL, Consiliul Raional Rîșcani, AE, Investitori străini
Durată estimativă:	24 luni
Costuri estimative:	700 000
Potențiale surse de cofinanțare:	Investitori străini, Program “Pare 1+1”, Fonduri UE.

Plan de acțiuni detaliat

Activități cheie	Termen	Responsabil	Cost estimativ	Sursa
1.Procurarea tehnicii agricole specializate	14 luni	APL	600 000	Investitori străini, Program “Pare 1+1”, Fonduri UE.
2.Participarea a 20 tineri antreprenori la cursuri de instruire	4 luni	APL	50 000	ONG cu profil economic
3.Participarea la târguri și promovarea produselor locale	6 luni	APL	50 000	Fonduri UE, APL
4.				